

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BALAK • MAAMAR 2

ביאור על פסוק מי מנה כו'

Explication du verset « Qui a
compté [la poussière de Yaakov] »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/balak/2/

1 ביאור על פסוק מי מנה כו'. הנה שרש הענין המבואר לעיל בפ"י ומספר את רובע ישראל

Explication du verset: «Qui a compté», etc. À présent, la racine de l'idée exposée plus haut dans l'explication de «et le nombre de la quatrième partie d'Israël»,

שהוא ע"ד והיה מספר בני" [בני ישראל] כחול הים אשר לא ימד ולא יספר. והענין שאף שהוא בגדר בחי' מספר עכ"ז [עם כל זה] הוא אין מספר.

qui va dans le sens de: «Et le nombre des enfants d'Israël sera comme le sable de la mer, qu'on ne peut ni mesurer ni compter.» L'idée est que, bien qu'il relève de la catégorie du nombre, il est néanmoins sans nombre.

2 וזהו כחול הים שהחול הוא חלקים דקים שכל חלק הוא פרטי בפ"ע [בפני עצמו] ולכך הוא בגדר מספר שיכולים להתחיל ולספור כל חלק בפ"ע [בפני עצמו] ואעפ"כ [ואף על פי כן] הוא בלי מספר שלא יספר מרוב.

Et c'est là [le sens de] «comme le sable de la mer»: le sable est constitué de fines particules, chaque particule étant en elle-même une entité distincte; il relève donc de la catégorie du nombre, car on peut commencer à compter chaque particule séparément. Et pourtant, il est sans nombre, car «on ne peut le compter tant il est abondant».

משא"כ עפר שהוא גוש אחד ממש אין שייך בו לשון מספר כלל כמו בחול.

Il n'en va pas ainsi de la poussière, qui est véritablement une masse unique: le terme «nombre» ne s'y applique aucunement, contrairement au sable.

3 וכן למעלה יש בחי' חול הים אשר הוא בגדר מספר ושמ"מ אין לו מספר ממש ויש עוד בחי' שלמעלה מגדר מספר וכמשי"ת [וכמו שיתבאר]. דהנה בים שעשה שלמה כתיב עומד על י"ב בקר כו' והים עליהם מלמעלה.

De même, là-haut, il existe le niveau du «sable de la mer», qui relève de la catégorie du nombre et qui pourtant, à proprement parler, n'a pas de nombre; et il existe encore un autre niveau, qui est au-delà de la catégorie du nombre, comme nous l'expliquerons. En effet, au sujet de la Mer que Chlomo fit construire, il est écrit: «Elle reposait sur douze bœufs», etc., «et la Mer était au-dessus d'eux, en haut.»

4 ופי' שהים הוא בחי' מל' דאצי' והי"ב בקר הם ד' מחנות שכינה ג' פונים צפונה הוא בחי' מחנה גבריאל.

Et le sens est que la Mer correspond au niveau de Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation), et que les douze bœufs sont les quatre camps de la Chekhina (Présence divine) : «trois tournés vers le nord» correspond au camp de Gavriel,

וג' פונים נגבה הוא בחי' מחנה מיכאל. ולכך הים עומד עליהם מלמעלה שמדת מלכות הוא מדת ההתנשאות וההגבהה שמתנשא למלך כו'.

et «trois tournés vers le sud» correspond au camp de Michael. C'est pourquoi la Mer repose au-dessus d'eux : car l'attribut de Mal'hout est celui de l'exaltation et de l'élévation, en ce qu'il s'élève pour régner, etc.

5 והי"ז [והרי זה] בחי' רוממות והסתלקות מהנבראים משא"כ שאר המדות הוא בחי' קירוב כי החסד ואהבה שייך ג"כ עם מי שמקורב עמו משא"כ בחי' מלוכה

Et cela correspond au niveau d'élévation et de retrait par rapport aux êtres créés, tandis que les autres attributs (midot) correspondent au rapprochement : la bonté et l'amour s'appliquent aussi à celui qui nous est proche. En revanche, s'agissant du niveau de la royauté,

הנה אין מלך בלא עם מלשון עוממות דהיינו זרים ונפרדים דוקא משא"כ על בנים לא שייך לשון מלוכה.

« Il n'y a pas de roi sans peuple (am) » : le mot am est rapproché de omemot, « assourdis », c'est-à-dire précisément des étrangers et des êtres séparés. En revanche, le terme « royauté » ne s'applique pas à l'égard des enfants.

כמו שאין שייך לשון מלוכה בנפש האדם לומר שמולכת על אברי הגוף כמו כשעולה במחשבתו להניע בידו אזי תיכף תעשה היד רצונה.

De même, le terme « royauté » ne s'applique pas à l'âme humaine, comme si l'on disait qu'elle règne sur les membres du corps : lorsque l'idée de mouvoir sa main lui vient à l'esprit, la main accomplit aussitôt sa volonté.

6 ומ"מ מפני שהיד הוא עצם אחד עמו. ומש"ה [ומשום הכי] בטילה ע"כ אין נופל ע"ז כלל לשון מלוכה

Et pourtant, puisque la main est une seule et même essence que lui, et qu'elle est pour cette raison annulée [devant lui], le terme de « royauté » ne s'applique donc nullement à cela.

אלא מלוכה הוא דוקא על מי שהוא דבר נפרד ממנו ושאעפ"כ [ושאף על פי כן] נכנע לו ובטל אליו וכמ"כ [וכמו כן] למעלה בחי' ומדת מלכותו ית'.

La royauté s'exerce au contraire précisément sur celui qui est un être distinct de lui et qui, malgré cela, se soumet à lui et s'annule devant lui. Il en va de même en Haut pour le niveau et l'attribut de Sa Mal'hout, béni soit-Il :

ע"ז אמרו אין מלך בלא עם שהם העולמות ב"ע שהם נכראים בעלי גבול ותכלית ובח"י יש ודבר נפרד וע"ז שייך מלכותו ית' כשהם מקבלים עול מלכות שמים.

C'est à ce sujet qu'ils ont dit : « Il n'est pas de roi sans peuple » : il s'agit des mondes de Béria (Création), de Yetsira (Formation) et d'Assiya (Action), qui sont des êtres créés possédant une limite et un terme, et qui se situent au niveau du yéch (un « quelque chose ») et d'un être distinct. C'est sur eux que s'exerce Sa Mal'hout, béni soit-Il, lorsqu'ils acceptent le joug de la royauté des Cieux.

7 ומבטלים א"ע [את עצמן]. וזהו ענין ביטול היש דוקא. וזהו והים עומד עליהם מלמעלה בבחי' רוממות והסתלקות וע"ז נעשו בחי'

et s'annulent eux-mêmes. C'est précisément cela, l'annulation (bitoul) du yesh. Et c'est le sens de « la Mer se tient au-dessus d'eux, en haut » : dans un état d'élévation et de retrait ; et, par cela, ils devinrent le niveau de

עם ונפרדים ואז שייך עליהן בחי' מלוכה וגם מבחי' התנשאות זו נמשך להם החיות וההתהוות שיתהוו מאין ליש כנודע.

un peuple, et des êtres distincts ; alors le niveau de royauté peut s'exercer sur eux. De plus, c'est de ce niveau d'élévation que leur sont dispensées la force vitale et la venue à l'existence, afin qu'ils viennent à l'existence à partir du néant, comme quelque chose, ainsi qu'on le sait.

8 וזהו מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שיש פרגוד ומסך בין אצילות לבי"ע שהוא הגורם שלא להיות גילוי האצי' ממש בבי"ע

Et c'est ce qui est écrit dans Etz Chaim : il existe un rideau (pargod) et un écran (masakh) entre Atsilout et les mondes de Béria, Yetsira et Assiya, qui empêchent une révélation véritable d'Atsilout dans ces mondes ;

דהיינו שיהיה אור האצילות מהם בבחי' רוממות והתנשאות ועי"ז נעשו בי"ע בעלי גבול ומדה ויש דבר נפרד ומ"מ מבחי' התנשאות זו עיקר חיותם וזהו בחי' חול הים הם הנבראים מבחי' מלי הנקי ים

c'est-à-dire que la lumière d'Atsilout soit, par rapport à eux, dans un état d'élévation et de transcendence ; c'est ainsi que les mondes de Béria, Yetsira et Assiya sont devenus limités et mesurés, et qu'il existe un yesh, une entité séparée. Pourtant, leur force vitale essentielle provient de ce niveau d'élévation. C'est là le niveau du « sable de la mer » : ce sont les êtres créés [qui proviennent] du niveau de Mal'hout, appelé « mer ».

ולכן החול הוא בגדר מספר שכל נברא הוא יש ונפרד בפ"ע [בפני עצמו] בבחי' גבול וכמו מחנה מיכאל כאו"א [כל אחד ואחד] בחי' בפ"ע [בפני עצמו]

C'est pourquoi le sable relève de la catégorie du nombre : chaque être créé est un yesh, une entité séparée en soi, caractérisée par la limite ; ainsi en est-il du camp de Mikhaël, dont chaque membre constitue un niveau distinct,

וכמו החול גשמי שמתחלק ומתפרד לחלקים. רק אעפ"כ [אף על פי כן] כתיב היש מספר שהם ברואים לאין קץ ותכלית בלי מספר כלל.

comme le sable matériel, qui se divise et se sépare en particules. Pourtant, il est néanmoins écrit : « Peut-on compter [ses troupes] ? » Car ce sont des êtres créés sans fin ni limite, absolument impossibles à dénombrer.

9 ונמצא הוא רק בחי' דבר שבגדר מספר אבל אין לו מספר וכמשל חול הים שלא יספר מרוב אע"פ [אף על פי] שהוא מחלקים נפרדים שהם בגדר מספר רק למעלה הוא באמת בלי מספר כלל

Il s'ensuit qu'il s'agit seulement du niveau d'une chose qui relève de la catégorie du nombre, mais qui n'a pas de nombre, comme dans l'exemple du sable de la mer, dont « la multitude ne peut être comptée », bien qu'il soit composé de particules distinctes, chacune relevant de la catégorie du nombre ; mais, Là-Haut, il est véritablement dépourvu de tout nombre.

והיינו כי עד מלכות דאצי' נמשך הקו וחוט של אור א"ס ב"ה ומשם ואילך הוא נפסק.

En effet, le kav (ligne de lumière) et le fil de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, s'étendent jusqu'à Mal'hout d'Atsilout, et, à partir de là, ils s'interrompent.

10 ולכן מתהווים הנבראים יש מאין מבחי' התנשאות ומדת מלכותו שאין זה אלא לפי שהקו מאור

Et c'est pourquoi les êtres créés viennent à l'existence, de néant, à partir du niveau de l'élévation et de l'attribut de Sa Mal'hout ; cela n'est possible que parce que le kav issu de la Lumière infinie (Or Ein Sof)

א"ס ב"ה מלובש בבחי' מלי' כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיהי והואיל שמלובש בה אור א"ס ע"כ נמשך הכח להיות אין מספר ממש גם בנבראים

de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, est revêtu dans le niveau de Mal'hout, comme il est écrit dans Iggeres HaKodesh, dans le maamar qui commence par « Lui et Ses forces vitales ». Et puisque la Lumière infinie y est revêtue, il en découle que la puissance de faire en sorte qu'il y ait véritablement un nombre infini d'êtres créés se déploie,

שהם בגדר מספר שזה נמשך מבחי' א"ס המלובש במדת מלכות דלפי שהנבראים מקבלים חיותם ממלי' דאצי' שהיא בחי' א"ס לכך הם ג"כ בחי' אין מספר אף שהם בגדר מספר.

bien qu'ils relèvent de la catégorie du nombre. Car cela découle du niveau de l'Infini revêtu dans l'attribut de Mal'hout : puisque les êtres créés reçoivent leur force vitale de Mal'hout d'Atsilout, qui est le niveau de l'Infini, ils sont eux aussi du niveau du « sans nombre », bien qu'ils relèvent de la catégorie du nombre.

11 והנה כמו עד"מ בגשמיות סיבת שחול הים מתפרד לחלקים דקים ומשתנה משאר עפר הארץ שהיא גוש אחד הוא מפני שהים שואב אליו הלחלוחית שבעפר שבשפת הים ועי"ז שיוצא הלחלוחית מהעפר מתפרד לחלקים רבים דקים וזהו החול.

Or, de même, à titre d'analogie, dans le domaine matériel, si le sable de la mer se divise en fines particules et diffère du reste de la poussière de la terre, qui forme une seule masse, c'est parce que la mer attire à elle l'humidité contenue dans la poussière du rivage ; lorsque cette humidité quitte la poussière, celle-ci se divise en de nombreuses fines particules : c'est là le sable.

וכמ"כ [וכמו כן] למעלה דהנה איתא במאמר דפתח אליהו מלגאו איהו שם מ"ה [שם מ"ה] כו' ואיהו שקי דאילנא כמ"א דאשקי לאילנא כו'

De même aussi dans les mondes supérieurs. Car il est dit dans le passage Pata'h Eliyahou : « Audedans, c'est le Nom Mah (45) », etc., « et c'est l'irrigation de l'arbre, comme l'eau qui arrose un arbre », etc.

שפ"י מלגאו היינו בפנימי' [בפנימיות / בפנימית] האצילות הוא שם מ"ה [שם מ"ה] שהוא הארת אור א"ס ב"ה שנמשך ממצחא דא"ק [דאדם קדמון] כנודע

Cela signifie que « au-dedans », c'est-à-dire dans la dimension intérieure (pnimiyout) du Monde d'Atsilout (Émanation), se trouve le Nom Mah, qui est le rayonnement de la Lumière infinie, béni soit-Il, émanant du front (mits'ha) d'Adam Kadmon, comme on le sait.

נמצא שהשפעת אור א"ס ב"ה נמשל למים והיינו כי מים יורדים מגבוה לנמוך ועמ"ש בד"ה והיה מספר בני' [בני ישראל] בענין ארץ לא שבעה מים.

Il s'ensuit que le flux de la Lumière infinie, béni soit-Il, est comparé à l'eau ; en effet, l'eau descend d'un lieu élevé vers un lieu bas. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et le nombre des enfants d'Israël sera », au sujet de « la terre qui n'est pas rassasiée d'eau ».

12 וגילוי זה הוא באצילות משא"כ מאצ"י לבי"ע יש מסך כנ"ל. ולכן הדי' מחנות שכינה שהם בבריאה שהם י"ב בקר שהים עומד עליהם מלמעלה כנ"ל

Cette révélation se trouve en Atsilout, tandis qu'entre Atsilout et Béria, Yetsira et Assiya se dresse un écran, comme mentionné plus haut. Ainsi, les quatre camps de la Chekhina, qui se trouvent en Béria et correspondent aux douze bœufs sur lesquels la Mer se tient, comme mentionné plus haut,

הנה הם נק' בחי' חול הים שמתחלקים לחלקים בבחי' גבול כל אי' בפ"ע [בפני עצמון] כנ"ל וסיבת זה הוא מפני שהים שהוא מלי' דאצילות שואב מהם אליו הלחלוחית ובחי' יסוד המים הנ"ל

sont appelés le niveau du « sable de la mer », car ils se divisent en éléments distincts, dans une condition de limite, chacun existant séparément, comme mentionné plus haut. Cela s'explique par le fait que la Mer, qui est Mal'hout d'Atsilout, puise en eux et attire à elle l'humidité, c'est-à-dire le niveau de l'élément eau mentionné plus haut ;

שהרי הקו מסתיים במלי' דאצ"י ומרומם ומתנשא בבחי' הגבהה והסתלקות מבי"ע לכן נעשו הם הנבראים בחי' חול חלקים נפרדים כל אי' בבחי' גבול ומספר כו'.

car le kav prend fin en Mal'hout d'Atsilout, qui demeure élevée et sublime, dans une condition d'élévation et de retrait, au-dessus de Béria, Yetsira et Assiya. C'est pourquoi les êtres créés sont devenus semblables au sable : des particules séparées, chacune soumise à une limite et à un nombre, etc.

רק שאין ההסתלקות לגמרי שא"כ היו נשארים בבחינת פירוד לגמרי והרי תכלית הבריאה להיות ביטול היש.

Toutefois, le retrait n'est pas total ; car s'il l'était, ils resteraient dans un état de séparation complète, alors que le but de la Création est l'annulation du yesh.

13 וזהו ענין שהמסך מפסיק בין אצילות לבי"ע רק מ"מ ההארה בוקעת המסך ועי"ז נמשך בהם בחי' הביטול וגם נמשך שבחי' הדבר שבגדר מספר להיות אין מספר ממש

Voilà ce que signifie l'écran qui sépare Atsilout de Béria, Yetsira et Assiya ; néanmoins, un rayonnement traverse l'écran et, par là, le niveau de l'annulation de soi (bitoul) se prolonge en eux ; il en résulte également que ce qui relève de la catégorie du nombre devient véritablement sans nombre.

אבל עפר הוא גוש א' והיינו מפני שלחלוחית המים מעורב בו והוא המחובר להיות גוש אחד ואין שייך בו אף גדר מספר כלל

Mais la poussière forme une seule masse. C'est parce que l'humidité de l'eau y est mêlée : elle la lie pour en faire une masse unique, et la catégorie du nombre ne s'y applique absolument pas.

והיינו בחי' אצ"י שלחלוחית המים שהוא הקו של אור א"ס ב"ה מעורב בו והוא המחובר להיות אחד ומיוחד בתכלית היחוד שלא יתכן לומר בהם גדר מספר והתחלקות

Voilà le niveau d'Atsilout : l'humidité de l'eau, qui est le kav de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, y est mêlée ; elle la lie pour qu'elle soit une et unie dans l'unité la plus parfaite, si bien qu'il est impossible de parler à son sujet de catégorie du nombre ou de division ;

וכדכתיב לך ה' הגדולה והגבורה שכל המדות דאצ"י הם בטלים אליו בתכלית הביטול לאור א"ס ב"ה המלוכש בהם שמיוחדים עמו בתכלית היחוד וענין התלבשותו בע"ס [בעשר ספירות] דאצ"י נק' רזא דמהימנות' [דמהימנותא] שהוא למעלה מההשגה ואין דרך להשיג יחודו.

comme il est écrit : « À Toi, Havaya, la grandeur et la puissance » ; car tous les attributs émotionnels (midot) d'Atsilout sont annulés devant Lui de l'annulation la plus parfaite, devant la Lumière infinie, béni soit-Il, qui est revêtue en eux, et ils sont unis à Lui dans l'unité la plus parfaite. Le fait qu'Il soit revêtu dans les Dix Séfirot d'Atsilout est appelé raza d'mehemnusa (« le mystère de la foi »), car cela dépasse l'entendement, et il n'existe aucun moyen de saisir Son unité.

14 ולכן נמשלו לעפר ולא לבחיי חול הים. ובזה יובן מה שצ"ל דמאחר שבחיי אלקות דאצילות אינו בגדר מספר כלל איך מהווה מאין ליש בחיי דבר שבמספר שהן ב' הפכיים כנ"ל.

C'est pourquoi ils sont comparés à la poussière, et non au niveau du sable de la mer. Cela permet de comprendre la question qui se pose : puisque le niveau de la divinité d'Atsilout n'entre nullement dans la catégorie du nombre, comment fait-il advenir, du néant à l'existence, un être qui relève du nombre — deux contraires, comme indiqué plus haut ?

אך הענין הוא מפני שעל בחיי א"ס אין שייך ענין הכרח כלל אלא הוא ית' כל יכול ויכול להתהוות מבחיי א"ס בעלי גבול

Cependant, l'explication est que la notion de nécessité ne s'applique nullement au niveau de l'Ein Sof ; au contraire, Lui, béni soit-Il, peut tout, et des êtres limités peuvent advenir du niveau de l'Ein Sof ;

והיינו ע"י שמחיה ומהוה מאין ליש ע"י בחינת מלכותו ית' שהוא בחיי רוממות והתנשאות והסתלקות בחיי א"ס מלהיות מתגלה לנבראים וע"י רוממות זו מהוה מאין ליש כנ"ל

c'est-à-dire par le fait qu'Il donne la vie et fait advenir du néant à l'existence par le niveau de Sa Mal'hout, béni soit-Il, qui est le niveau de la grandeur, de l'élévation et du retrait du niveau de l'Ein Sof, qui ne se révèle pas aux créatures ; et c'est par cette grandeur qu'Il fait advenir du néant à l'existence, comme indiqué plus haut.

ולכן נק' מדותיו ית' רוא דמהימנותא שהן למעלה מהשכל והדעת שכמו שאין מושג מדת חסדו וגדולתו שמשפיע החיות בלי

C'est pourquoi Ses attributs émotionnels (midot), béni soit-Il, sont appelés « le mystère de la foi », car ils sont au-delà de l'intellect et de la connaissance : de même que l'on ne peut comprendre l'attribut de Son 'Hessed (bonté) et de Sa grandeur, par lesquels Il dispense la force vitale sans

גבול ולהוות מאין ואפס המוחלט ליש כמ"כ [כמו כן] אין מושג מדת גבורתו שיוכל להסתיר האור א"ס המהוה ושלכך יהי' [יהיה] הנברא בעל גבול ויש ודבר נפרד וזהו

limite et fait advenir du néant et de la nullité absolus à l'existence, de même l'attribut de Sa Guevoura (retenue) est incompréhensible : Il peut dissimuler la Lumière infinie qui fait advenir les êtres, afin que la créature ait une limite et soit un yéch, une entité distincte. Et c'est là

כי שמש ומגן ה' אלקים שכמו שבח"י הוי' אינו מושג כך הוא בח"י אלקים המסתיר ואלו לא היה מוסתר מהם אור א"ס ב"ה היו בטלים לגמרי לאור א"ס ב"ה כביטול הנר באבוקה.

« Car Havaya Elokim est un soleil et un bouclier » : de même que le niveau de Havaya est incompréhensible, le niveau d'Elokim, qui dissimule, l'est également. Si la Lumière infinie, béni soit-Il, ne leur était pas dissimulée, ils seraient totalement annulés dans la Lumière infinie, béni soit-Il, comme une bougie s'annule dans une torche.

15 ואילו היה מוסתר מהם לגמרי לא היו חיים וקיימים. אלא שזהו שהוא ית' כל יכול שאינו מושג זה שהוא מתנשא מהם בהגבהה והסתלקות.

Et si cela leur était entièrement caché, ils ne seraient ni vivants ni existants. Mais c'est là [le sens de] Sa toute-puissance, béni soit-Il, qui échappe à toute appréhension : Il est exalté au-dessus d'eux, dans une élévation et un retrait.

ומ"מ אין זה העלם לגמרי שהרי מזה ההתנשאות עצמו הוא חיותם וקיומם. וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי' וכמ"ש במ"א.

Néanmoins, ce n'est pas là une dissimulation complète, car c'est de cette exaltation même que proviennent leur vie et leur existence. C'est là le sens de « Elokim parla à Moché et lui dit : “Je suis Havaya” », comme il est expliqué ailleurs.

ולכן יוכל להיות ג"כ התהוות בח"י מספר מבחינת שלמעלה מגדר מספר (ועמ"ש בביאור ע"פ ע"כ יאמרו המושלים בואו חשבון מענין שמל' דאצי' נק' חשבון מטעם הנ"ל וע"ש)

C'est pourquoi le niveau du nombre peut également venir à l'existence à partir d'un niveau qui se situe au-delà de la catégorie du nombre (voir aussi ce qui est écrit dans l'explication sur « C'est pourquoi les gouvernants disent : “Venez à Héchbon” », au sujet de Mal'hout d'Atsilout, appelée « Héchbon » [calcul] pour la raison mentionnée ci-dessus ; voir là-bas).

והיינו ע"י מסך ופרגוד הנ"ל שהוא בח"י המגן המעלים ומסתיר לשם הוי' וע"י נעשה התהוות המספר [ובאמת שרש המסך והפרגוד נמשך ממקום גבוה מאד כמ"ש במ"א שזהו פ"י השמים כסאי].

Et cela se fait par l'écran et le rideau mentionnés ci-dessus, qui sont l'aspect du bouclier dissimulant le Nom Havaya ; c'est ainsi que le nombre vient à l'existence. [En vérité, la racine de l'écran et du rideau provient d'un lieu très élevé, comme il est écrit ailleurs ; tel est le sens de « Les cieux sont Mon trône ».

שבחיי מסך הנ"ל נקי ג"כ כסא כס לבחיי אי אלופו של עולם ושרשו מבחיי מקיפים עליונים אורות חיה יחידה שלמעלה מהכלים סובב ומקיף ולכן למטה נעשה ונמשך מזה בחי פרסא.

Car le niveau de l'écran mentionné ci-dessus est également appelé kisèi (« trône ») : kès, un voile, pour le niveau de la lettre alef, l'Alouf, le Maître du monde. Sa racine se trouve dans les lumières enveloppantes supérieures, les lumières de 'Haya et de Ye'hida, qui sont au-dessus des réceptacles, entourant et enveloppant. C'est pourquoi, en bas, le niveau de la parsa (séparation) vient à se former et à se déployer à partir de cela.

16 ולכן מאיר בו בחיי כל יכול להיות התהוות הגבול מבלי גבול. ועמ"ש מזה בביאור ע"פ יונתי ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער כסה"כ [כסא הכבוד] ועמ"ש בפ' לך לך ע"פ אנכי מגן לך.

Et c'est pourquoi le niveau de « Celui qui peut tout » y rayonne, de sorte que le limité puisse émaner de l'illimité. Voyez à ce sujet l'explication sur « Ma colombe », ainsi que Etz Chaim, Sha'ar Kisei HaKavod (la Porte du Trône de Gloire), et ce qui est écrit dans la paracha Lekh Lekha sur « Je suis un bouclier pour toi »,

ובד"ה והבדילה הפרכת ופ"י ענין החשמל כו' ע"ש ועיין מענין חול היש בזח"ב [בזהר חלק ב'] (דרכ"ה סע"ב [סוף עמוד ב]) ובתקוני ז"ח [זהר חדש] דט"ו ע"ב]

et le discours commençant par « Le rideau fera séparation », ainsi que l'explication de la notion de chachmal, etc. Voyez là-bas. Voyez aussi, au sujet du sable du yesh, le Zohar, partie II (fin de 225b), et les Tikkunim du Zohar Chadach, folio 15b.]

וזהו שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה המוציא במספר צבאם. פ"י מי אלה הוא שם אלקים שע"י נמשך להיות המוציא במספר צבאם אך

Et c'est là le sens de : « Levez les yeux vers les hauteurs et voyez : qui a créé ceux-ci ? Celui qui fait sortir leur armée par le nombre. » Le sens est le suivant : mi eleh (« qui... ceux-ci ») désigne le Nom Elokim, par lequel il est suscité que Celui-ci « fasse sortir leur armée par le nombre ». Cependant,

הנה ע"י שהא רת הקו בוקע המסך ע"י יוכל להיות נעשה שיהיה מספר זה בבחיי אין מספר ממש בלי גבול [והגם שבגשמיות לא ימצא זה

par le rayonnement du kav qui perce l'écran, il peut ainsi advenir que ce nombre soit au niveau du véritable sans-nombre, sans limite. [Et bien qu'on ne trouve pas cela dans les réalités physiques,

רק שחול הים לא יספר מרוב אבל לא שיהיה אין מספר ממש אבל למעלה יהי' [יהיה] בחי' אין מספר ממש]:

si ce n'est que le sable de la mer « ne peut être dénombré tant il est abondant », mais non qu'il soit véritablement sans nombre ; tandis qu'En-Haut, il y aura le niveau du véritable sans-nombre.]

17 ב והנה כל המשכות בחי' א"ס בין בבחי' יחודית [יחודא תתאה] דהיינו שיהיה בחי' אין מספר כו'.

2. Or, tous les prolongements du niveau de l'Ein Sof, qu'il s'agisse de l'unité inférieure (yi'houda tata'a), c'est-à-dire que le niveau soit celui du « sans nombre », etc.,

ובין בבחי' יחודית [יחודא עילאה] שנק' עפר יעקב שלמעלה מגדר מספר הוא נמשך הכל ע"י ירידת הנשמה בגוף וזהו ענין הירידה צורך עלייה.

ou de l'unité supérieure (yi'houda ila'a), appelée « la poussière de Yaakov », qui se situe au-delà de la catégorie du nombre : tout cela est attiré vers le bas par la descente de l'âme dans le corps. Tel est le sens de « la descente en vue de l'élévation ».

18 וביאור זה צ"ל תחלה שרש ענין ויחד לבכנו ב' לבכות חיצוניות הלב ופנימיות הלב כנזכר לעיל והענין הוא כי

Et pour expliquer cela, il faut d'abord [expliquer] la racine de la question de « unifie notre cœur (levavénou) » : deux cœurs, la dimension extérieure ('hitsoniyout) du cœur et sa dimension intérieure (pnimiyout), comme mentionné plus haut. Le point est que

הנה זאת ידוע שתכלית הכוונה של ירידת הנשמות למטה הוא בכדי לברר בירורים וענין הבירורים הוא לברר הרפ"ח ניצוצים שנפלו בשבירה לשם ב"ן [שם ב"ן] ושרשם הוא מעולם התהו שלפני האצילות

il est bien connu que le but ultime de la descente des âmes ici-bas est de procéder à des birourim, des affinements. Ceux-ci consistent à affiner les 288 étincelles qui, lors du brisement, tombèrent dans le Nom Ban (52) ; leur racine vient du Monde du Tohou (Chaos), qui précéda Atsilout,

כדכתיב ואלה המלכים אשר מלכו כו' לפני מלך כו' אך הם נפלו למטה לשם ב"ן [שם ב"ן] ולזה צריכים לבררם ולהעלותם לשרשם.

comme il est écrit : « Et voici les rois qui régnèrent », etc., « avant qu'un roi ne règne », etc. Mais ils tombèrent dans le Nom Ban ; c'est pourquoi il faut les affiner et les élever jusqu'à leur racine.

19 והנה עיקר המברר אותם הוא שם מ"ה [שם מ"ה] שהוא התיקון כי בחכמה אתברירו. והענין כי המברר צריך להיות נתברר תחלה שמתחלה יתברר הוא מכל רע ופסולת ואז אח"כ כאשר הוא נתברר מכל רע

Or, celui qui les raffine principalement est le Nom Mah, qui est le Tikoun (rectification), car «c'est par 'Hokhma (sagesse) qu'ils furent raffinés». L'idée est que celui qui raffine doit d'abord être lui-même raffiné: il doit commencer par se purifier de tout mal et de toute scorie, puis, une fois purifié de tout mal,

והוא רק טוב וקדושה האלקית אז דוקא יכול הוא לברר את מי שלא נתברר עדיין [וכענין קשוט עצמך תחלה ואח"כ קשוט אחרים וכענין סמוך לפלטין שלך לא כבשת כו']

et n'être que bonté et sainteté divines, alors seulement il peut raffiner ce qui ne l'a pas encore été [comme dans l'enseignement: «Pare-toi d'abord toi-même, puis pare les autres», et comme dans l'enseignement: «Tu n'as pas conquis ce qui se trouve près de ton palais», etc.].

ולכך המברר את שם ב"ן [שם ב"ן] הוא שם מ"ה [שם מ"ה] מפני ששם מ"ה [שם מ"ה] הוא התיקון שנתברר מכל לכך אז יכול הוא לברר את שם ב"ן [שם ב"ן] שלא נתברר

C'est donc le Nom Mah qui raffine le Nom Ban: puisque le Nom Mah est le Tikoun, raffiné de toute chose, il peut alors raffiner le Nom Ban, qui ne l'a pas encore été

עדיין וכנזכר בע"ח [בעץ חיים] שתחלה מתברר הכתר ואח"כ כשהוא בעצמו מתברר היטב מכל אז הוא מברר את החכמה שלא נבררה עדיין שבח"י כתר הוא מלשון כותרת

jusqu'à présent. Comme il est mentionné dans Etz Chaim, Kéter est d'abord raffiné, puis, lorsqu'il est lui-même parfaitement raffiné de toute chose, il raffine 'Hokhma, qui ne l'a pas encore été. Car le niveau de Kéter (la Couronne) est lié au mot kosseret, qui désigne un chapiteau en forme de couronne,

שהוא בח"י אור מקיף שנמשך ממלי' דא"ס ונק' שנתברר בח"י הכתר היינו כשהוא אינו רק בח"י כלי קבלה לקבל אור א"ס ב"ה בלבד וכלי שלו היא

à savoir le niveau de lumière qui entoure, attirée de Mal'hout de l'Eïn Sof. Le niveau de Kéter est appelé raffiné lorsqu'il n'est rien d'autre qu'un réceptacle destiné à recevoir uniquement la Lumière infinie, béni soit-Il, et son réceptacle est

רק כלי ביטול להשראת אור א"ס ב"ה זוהי נקי שנתברר אור הכתר ומורי המגיד נ"ע [נשמטו עדן] פי' מ"ש
כתר עליון אע"ג [אף על גב] דאיהו אור צח כו'

un réceptacle d'annulation de soi (bitoul), destiné à accueillir la présence de la Lumière infinie, béni soit-Il: c'est ce que l'on appelle la lumière de Kéter raffinée. Et mon maître, le Maguid, que son âme repose en Éden, expliqua les mots: «Kéter Elyon (la Couronne suprême), bien qu'il soit une lumière limpide», etc.,

אזכר הוא קדם עילת העילות שהוא מפני שהכתר הוא למעלה מכל הע"ס [העשר ספירות] לכך הוא משיג
יותר הביטול איך שאין ערוך אל המאציל א"ס ב"ה לכך הוא אזכר ובחי' חושך היינו

«est noir devant la Cause des causes»: c'est parce que Kéter se situe au-dessus des dix Séfirot; il perçoit donc davantage le bitoul, et comprend qu'il n'a aucune commune mesure avec l'Émanateur, l'Ein Sof, béni soit-Il. C'est pourquoi il est noir, au niveau de l'obscurité; c'est-à-dire,

כמו המראה השחור שאינה נגבהת לעולם נגד המראה הלבן כן הכתר הוא אזכר שהוא בבחי'

de même que la couleur noire ne s'élève jamais face à la couleur blanche, Kéter est lui aussi noir, car il est au niveau de

ביטול ואין בו הגבהה נגד נהורא חורא אור א"ס ב"ה שלמעלה מהכתר כו' ועמ"ש ע"פ שחורה אני
ונאווה וזהו שרש ענין יראה בושת כו'.

l'annulation de soi (bitoul), sans aucune élévation de soi devant la lumière blanche (nehora chivra), la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est au-dessus de Kéter, etc. Voir aussi ce qui est écrit à propos de «Je suis noire et belle». C'est là la racine de la notion de crainte empreinte de honte (yira bochech), etc.

20 ובמ"א נתי' [נתבאר] דכתר הוא לשון שתיקה כתר לי זעיר וזהו סייג לחכמה שתיקה סייג היינו המקיף
לחכמה

Ailleurs, il a été expliqué que Kéter est une expression désignant le silence: «Kater li ze'eir — attends-moi un peu.» C'est aussi le sens de: «Une clôture pour la sagesse, c'est le silence»: la «clôture», c'est ce qui entoure la 'Hokhma,

שהוא כתר הוא בחינת שתיקה וביטול אוכם הוא כו' ועמ"ש בד"ה קטנתי מכל. וסד"ה מים רבים גבי אחות לנו קטנה.

qui est Kéter, est le niveau du silence et de l'annulation de soi (bitoul) : « il est noir », etc. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Je suis trop petit pour tout », et à la fin du discours commençant par « Les grandes eaux », au sujet de « Nous avons une petite sœur ».

21 וזהו נקי בחי מ"ה [שם מ"ה] שהוא התיקון שנתתקן כלי שלו שאינה רק כ"א כלי הביטול להשראת אור א"ס ב"ה. ועי' בביאור האדר"ז [האדרא זוטא] מהאריז"ל [מהאריז"ל זכרנו לברכה] בתחלתה.

C'est ce que l'on appelle le niveau de Mah, qui est le Tikkoun : son réceptacle a été rectifié, de sorte qu'il n'est rien d'autre qu'un réceptacle d'annulation de soi (bitoul), destiné à accueillir la présence de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. Voir aussi le commentaire de l'Ari zal sur l'Idra Zouta, au début.

משא"כ בחי ב"ן [שם ב"ן] הוא אינו נתברר עדיין להיות בבחי' ביטול ממש לאור א"ס ב"ה כ"א הוא מעורב טו"ר [טוב ורע] שיש בו בחי' הביטול להבטל להשראת אור א"ס ב"ה ויש בו ג"כ בחי' שכנגד הביטול שהוא בחי' יש.

En revanche, le niveau de Ban n'a pas encore été raffiné au point d'atteindre une annulation véritable devant la Lumière infinie, béni soit-Il ; il est plutôt un mélange de bien et de mal : il comporte un aspect d'annulation de soi, qui permet de s'annuler pour accueillir la présence de la Lumière infinie, béni soit-Il, et il comporte aussi l'aspect opposé à l'annulation de soi, qui est le niveau de yesh.

22 ויובן זה ע"ד מה שבהשתלשלות רבות נתהווה משם ב"ן [שם ב"ן] בחי' דקרו ל"י אלהא דאלהא שהוא בחי' ביטול קצת

Cela se comprendra à la lumière de [ce fait] que, par de nombreux degrés de descente (hichtalchelout), il est issu du Nom Ban le niveau de ceux « qui Le nomment le D.ieu des dieux », lequel est un niveau de bitoul partiel.

וגם בחי' יש גמור שכנגד הביטול וזוהי התערובות שלא נתברר עדיין שמעורב בו בחי' ביטול ונגד הביטול

Il y a aussi le niveau de yesh complet, qui s'oppose au bitoul. Voilà le mélange qui n'a pas encore été raffiné : le niveau de bitoul et [le niveau] qui s'y oppose y sont mêlés.

(כי שם ב"ן [שם ב"ן] הוא בחינת הגילוי כמו בחכמה עיקר מהותה הוא החכמה אבל הגילוי כשעושי ממה בחינת יש ע"ז נאמר ראיתי איש חכם בעיניו כו' כמ"ש במ"א.

(Car le Nom Ban est le niveau de la révélation : ainsi, pour la sagesse, son essence est la sagesse, mais, lorsqu'on en fait un yesh par sa révélation, c'est à cela que s'applique le verset : « As-tu vu un homme sage à ses propres yeux ? », etc., comme il est écrit ailleurs.)

והנה מ"ש כאן דבשם ב"ן [שם ב"ן] הוא תערוכות טו"ר [טוב ורע] אין ר"ל [רוצה לומר] רע ממש ח"ו [חס ושלום] רק שנק' כן ע"ש [על שם] שמבחי זו נשתלשל למטה בחי רע וזהו ע"ד מ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' בראשית)

Or, ce qui est écrit ici — qu'il y a dans le Nom Ban un mélange de bien et de mal — ne signifie pas qu'il s'agisse d'un mal véritable, à D.ieu ne plaise ; on le nomme ainsi parce que le niveau du mal est descendu de ce niveau dans les mondes inférieurs. C'est dans le même sens que ce qui est écrit dans le Likkutei Torah de l'Ari zal, sur la paracha Bereishis.

(ד"ח ע"ב) ובע"ח [ובעץ חיים] שהחסדים המגולים דז"א דאצי' דהיינו מן החזה ולמטה נק' עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] משום שיכולים החיצונים ליקח מהם ולהתאחז בהם משא"כ בבחי' עץ החיים.

(folio 8b), et dans Etz Chaim : les 'Hassadim révélés du Zeir Anpin d'Atsilout — c'est-à-dire depuis la poitrine vers le bas — sont appelés l'Arbre de la connaissance du bien et du mal, parce que les forces extérieures peuvent en tirer quelque chose et s'y attacher, contrairement au niveau de l'Arbre de Vie.

ועד"ז יובן גם כאן בענין מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] (וכמשל"ק [וכמו שיתבאר לקמן] אי"ה [אם ירצה השם]) דבחי' ב"ן [שם ב"ן] נק' עץ הדעת טוב ורע

De même, on comprendra ici également, à propos de Mah et Ban (comme cela sera expliqué plus bas, si D.ieu le veut), que le niveau de Ban est appelé l'Arbre de la connaissance du bien et du mal,

דהיינו כשהאהבה מצד הדעת לבד שבבחי' זו יש לעומת זה דעת הרע כי השבירה התחילה מבחי' דעת משא"כ בחי' מ"ה [שם מ"ה] הוא הביטול שלמעלה מהדעת וההשגה.

c'est-à-dire lorsque l'amour provient de Daat seulement, car, à ce niveau, il existe en regard un Daat du mal, puisque la brisure a commencé au niveau de Daat ; le niveau de Mah, en revanche, est le bitoul qui dépasse la connaissance et la compréhension.

ולכך תחלה מתברר אור הכתר (דהיינו שבח"י מ"ה [שם מ"ה] שבו מברר בחינות מב"ן [משם ב"ן] השייך לכתר ור"ל [ורוצה לומר] בחי' עליונות שיוכלו להיות בביטול גדול ע"ד מדרגת הביטול דכתר כו' ונעשה מזה הכתר דתיקון כלול ממ"ה [משם מ"ה]

C'est pourquoi la lumière de Kéter est d'abord raffinée (c'est-à-dire que le niveau de Mah qui s'y trouve raffine les aspects de Ban qui relèvent de Kéter ; il s'agit des aspects les plus élevés, susceptibles d'un grand bitoul, à l'image du degré de bitoul de Kéter, etc. ; de là est formé le Kéter de Tikoun, composé de Mah

וגם מב"ן [משם ב"ן] שכבר נתברר ונכלל בבחי' מ"ה [שם מ"ה] ממש ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות) ואח"כ הוא מברר בחי' חכמה ע"ד הנ"ל ואח"כ בחכמה אתברירו הבחי' ב"ן [שם ב"ן] שלמטה:

et aussi le Ban, qui a déjà été raffiné et inclus dans le niveau même du Mah ; voyez également ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication sur « Et Moché parla aux chefs des tribus » ; ensuite, il raffine le niveau de 'Hokhma, selon la manière mentionnée plus haut ; puis, « par 'Hokhma, ils furent raffinés » : les niveaux de Ban qui sont en dessous.

23 והנה כמו כן הוא בעבודת ה' למטה באדם דהנה הנשמות הם נמשכים משם ב"ן [שם ב"ן] (עמ"ש בביאור ע"פ כי עמך מק"ח [מקור חיים] גבי לברר הנר"נ [הנפש רוח נשמה] שלהם ועמ"ש

Or, il en va de même dans le service de D.ieu ici-bas, chez l'homme. En effet, les âmes sont issues du Nom Ban (voir ce qui est écrit dans l'explication sur « Car auprès de Toi est la source de la vie », au sujet du raffinement de leur néfesh, roua'h et nechama ; et voir ce qui est écrit

ע"פ מי יתנך בענין נשמות דבנימין וכד"ה ואלה המשפטים גבי וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה ובביאור ע"פ אדם כי יקריב מכם כו' מן הבהמה וע"פ ביום השמיני שלח ומ"ש ע"פ ואכלתם (אכול)

sur « Qui te donnera », au sujet des âmes de Binyamin ; et dans le discours commençant par « Et voici les lois », à propos de « Je sèmerai la maison d'Israël de semence d'homme et de semence de bête » ; et dans l'explication sur « Un homme qui offrira de vous », etc., « parmi les animaux » ; et sur « Le huitième jour, il envoya » ; et ce qui est écrit sur « Vous mangerez, vous mangerez »).

וא"כ יש בהם ג"כ בחי' תערוכות טו"ר [טוב ורע] וירדו לעוה"ז בכדי לברר הטוב מהרע וענין התערוכות

S'il en est ainsi, elles comportent elles aussi l'aspect d'un mélange de bien et de mal, et elles sont descendues dans ce monde afin de raffiner le bien en le séparant du mal. Quant au mélange

של טו"ר [טוב ורע] שכנשמות הוא ע"ד מ"ש ועץ הדעת טו"ר [טוב ורע] פי" שבבחי"י הבחירה הנמשך מהדעת
שייך טו"ר [טוב ורע] שכשבוחר בדעתו הטוב דקדושה כשמכיר את בוראו

de bien et de mal dans les âmes, il s'apparente à ce qui est écrit : « l'Arbre de la connaissance du bien et du mal ». Cela signifie que, dans le domaine du libre choix, qui découle de Daat, le bien et le mal ont leur place : lorsqu'on choisit, par son Daat, le bien de la sainteté, en reconnaissant son Créateur,

כי הוא חייך ועי"ז ממילא נתעורר אצלו האהבה ותשוקה לה' כפי הדעת זהו בחי"י הטוב והמטיב וכנגד
זה יש בסט"א [בסטרא אחרא] כשבוחר בדעתו

car Il est ta vie, et, par là même, l'amour et l'aspiration vers D.ieu s'éveillent spontanément en lui, à la mesure de sa connaissance : c'est là l'aspect du « bien qui fait du bien ». À l'opposé, il y a, dans la sitra a'hra (l'autre côté), le cas où l'on choisit, par son Daat,

את הרע ונמשך אחר פיתוי היצר להתענג בתענוגים גשמיים ותאוות כו' וצ"ל הכירור לברר הטוב
מהרע שיהיה הדעת והבחירה רק בטוב ולאהבת ה'.

le mal et que l'on se laisse entraîner par les séductions du penchant à prendre plaisir aux plaisirs physiques et aux désirs, etc. Il faut donc procéder au raffinement, afin de séparer le bien du mal, de sorte que la connaissance et le choix ne s'orientent que vers le bien et l'amour de D.ieu.

24 והנה כמו שנת' [שנתבאר] לעיל בענין הכירור למעלה שאי אפשר להיות כ"א ע"י בחינה שכבר נתברר
לגמרי אז הוא מברר את הבחינה שלמטה ממנה שצריכה כירור

Or, de même qu'il a été expliqué plus haut au sujet du raffinement dans les mondes supérieurs, celui-ci ne peut s'accomplir que par un niveau qui a déjà été entièrement raffiné, [et qui] raffine alors le niveau inférieur qui a besoin de l'être,

כמ"כ [כמו כן] בהנשמה זה הכירור לברר בחי"י עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] א"א שיהיה ע"י הדעת לבד
שאף שאמת שע"י הדעת וההתבוננות יוליד אהבה לה' מ"מ א"א שע"י בחי"י זו יברר וידחה כל הרע

de même, dans l'âme, ce raffinement du niveau de l'Arbre de la connaissance du bien et du mal ne peut s'accomplir par le seul Daat. Car, bien qu'il soit vrai que la connaissance et la contemplation suscitent l'amour de D.ieu, il est néanmoins impossible que ce niveau permette de raffiner et de repousser tout le mal ;

שהרי עיקר בחי' זו שבדעת הוא הצריך בירור שלכך נקי עץ הדעת טו"ר [טוב ורע] לפי שיש בו זה לעמת זה היינו דכמו שיש טוב כנשמה שהיא הבחירה של הדעת בטוב שמזה נולדה האהבה לה'.

car ce niveau même du Daat est essentiellement celui qui a besoin d'être raffiné. C'est pourquoi il est appelé « l'Arbre de la connaissance du bien et du mal » : il s'y trouve « l'un opposé à l'autre ». Autrement dit, de même qu'il y a du bien dans l'âme — le choix du bien par le Daat, d'où naît l'amour de D.ieu —,

כמ"כ [כמו כן] יש ממש בחי' רע שהיא הבחירה של הדעת ברע שמזה נולדו אהבה זרה ותאוות רעות ומאחר שיש בו זה לעומת זה אין כח בהטוב לברר הרע שבו.

de même, il y a réellement en elle un niveau de mal — le choix du mal par le Daat, d'où naissent un amour étranger et de mauvais désirs. Et puisque l'un s'y trouve opposé à l'autre, le bien n'a pas le pouvoir de raffiner le mal qui s'y trouve.

25 וזהו שארז"ל [שאמר רבותינו זכרונם לברכה] בינונים זה וזה שופטן שפעם מתגבר כח הרע ומושל על הטוב ופעם מתגבר כח הטוב ומושל על הרע כמ"ש

Et c'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Les beinonim, les hommes intermédiaires : celui-ci et celui-là les gouvernent » ; car tantôt la force du mal l'emporte et domine le bien, et tantôt la force du bien l'emporte et domine le mal, comme il est écrit,

ולאום מלאום יאמץ וכיון שכן אין זה בחי' בירור כלל שהבירור היינו שיהי' [שיהיה] הטוב מושל על הרע בתמידות ולא על דרך ולאום מלאום יאמץ ח"ו [חס ושלום]

« et un peuple l'emportera sur l'autre peuple ». Puisqu'il en est ainsi, ce n'est nullement le niveau du raffinement ; car le raffinement signifie que le bien domine constamment le mal, et non selon le mode de « un peuple l'emportera sur l'autre peuple », à D.ieu ne plaise.

וזה א"א להיות ע"י בחי' הדעת לבד שבנשמה שבחי' זו עצמה לא נתבררה עדיין בשלימות בהנשמה שלכך נקי בחינה זו עץ הדעת טוב ורע (ועמ"ש לעיל) שלפעמים יוכל להיות יניקת החיצונים מבחי' הדעת כו'.

Or cela ne peut se produire par le seul niveau de Daat qui se trouve dans l'âme, car ce niveau lui-même n'a pas encore été entièrement raffiné dans l'âme. C'est pourquoi ce niveau est appelé l'Arbre de la connaissance du bien et du mal (voir ce qui est écrit plus haut), car il peut arriver que les forces extérieures tirent leur vitalité du niveau de Daat, etc.

לכן צ"ל הבירור ע"י בחינה הנעלה מהדעת שהוא נתברר כבר ואין שום תערובות רע ח"ו [חס ושלום].

Il faut donc que le raffinement s'opère par un niveau supérieur à Daat, qui a déjà été raffiné et ne comporte aucun mélange de mal, à D.ieu ne plaise.

לכך הוא דוקא יכול לברר הטוב מן הרע (ועמ"ש במ"א ע"פ הן האדם היה כאחד ממנו שעה"ד [שעץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] הוא הדעת שבבחי פנימי [פנימיות / פנימית] משא"כ הדעת שבבחי מקיף הוא אדרבה דוחה יניקת החיצונים כו'.

C'est précisément ce niveau qui peut raffiner le bien en le séparant du mal. (Voir aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet de « Voici que l'homme est devenu comme l'un de nous » : l'Arbre de la connaissance du bien et du mal est le Daat qui se situe dans la dimension intérieure (pnimiyout), tandis que le Daat qui se situe dans la dimension enveloppante repousse, au contraire, la vitalité des forces extérieures, etc.

ולפ"ז [ולפי זה] י"ל [יש לומר] גם כאן דדוקא בבחי דעת תחתון שהוא דעת המושג בנפש שייך לקרותו עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] וממנו נמשך המדות הנמשכים מהשכל ויש להן לעומת זה בנפש

Selon cela, on peut également dire ici que c'est précisément le niveau du Daat inférieur, c'est-à-dire la connaissance saisie par l'âme, qui peut être appelé l'Arbre de la connaissance du bien et du mal ; et c'est de lui que proviennent les attributs émotionnels (midot) issus de l'intellect, qui ont leur équivalent dans l'âme

הבהמית משא"כ בחי דעת עליון שממשיך המדות שלמעלה מהשכל מבחי כתר והוא אור מקיף זהו בחי עץ החיים וע' בענין דעת תחתון ודעת עליון לקמן בפ' פינחס (הוא לקמן בשה"ש [בשיר השירים])

animale. En revanche, le niveau du Daat supérieur, qui fait descendre depuis le niveau de Kéter les attributs émotionnels qui dépassent l'intellect et constitue une lumière enveloppante, est le niveau de l'Arbre de vie. Voir ce qui est expliqué plus loin, dans la paracha Pin'has, au sujet du Daat inférieur et du Daat supérieur (cela se trouve plus loin, dans le Cantique des cantiques).

בביאור ע"פ לכבתי וכפ' מטות בביאור ע"פ החלצו ובביאור ע"פ מים רבים ובדי"ה ויקהל משה ועמ"ש בדי"ה וספרתם לכם גבי שעורה וחטה בענין דעת המושג ודעת הנעלם כו' ע"ש ועמ"ש פי' שלח ע"פ מקושש עצים.

dans l'explication sur « Tu as ravi mon cœur », et dans la paracha Mattot, dans l'explication sur « Armez des hommes », et dans l'explication sur « Les grandes eaux », et dans le discours commençant par « Moché assembla » ; voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Vous compterez pour vous », à propos de l'orge et du blé, concernant la connaissance saisie et la connaissance cachée, etc. Voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Chela'h sur « celui qui ramassait du bois ».

26 וענין בחי' זו היינו שהגם שהנשמה היא משם ב"ן [שם ב"ן]. מ"מ היא כלולה ג"כ משם מ"ה [שם מ"ה]

Le sens de ce niveau est le suivant : bien que l'âme provienne du Nom Ban, elle est néanmoins également constituée du Nom Mah ;

דהיינו שבעת ירידת הנשמה משם ב"ן [שם ב"ן] שנק' שמעורב טו"ר [טוב ורע] מערכים כה ג"כ הארה משם מ"ה [שם מ"ה]

c'est-à-dire qu'au moment où l'âme descend du Nom Ban, qualifié de mélange de bien et de mal, une émanation du Nom Mah est également mêlée en elle,

שהוא התיקון שנתברר כבר ששרשו ממצחא דא"ק [דאדם קדמון] והוא בחי' כתר עליון שנתברר כבר בתחלה שמערכין אותו בהנשמה בכדי שיהי' [שיהיה] כה כח לברר כל בחינותיה והנהי"ב [והנפש הבהמית]

à savoir le Tikoun qui a déjà été raffiné, dont la racine se trouve dans le « front » d'Adam Kadmon ; c'est le niveau de Kéter supérieur (la Couronne suprême), qui a déjà été raffiné à l'origine et qui est mêlé à l'âme afin qu'elle ait le pouvoir de raffiner tous ses aspects ainsi que l'âme animale.

(ועמ"ש בביאור ע"פ צו את בני ישראל כו' את קרבני לחמי. איך שבעוה"ז דוקא שהוא עולם הברור שם דייקא מאיר שם מ"ה [שם מ"ה] המברר כו')

(Voyez ce qui est écrit dans l'explication sur « Ordonne aux enfants d'Israël », etc., « Mon offrande, Mon pain » : comment, précisément dans ce monde, qui est le monde du raffinement, brille le Nom Mah qui raffine, etc. ;

והוא הנמשך מבחי' רצון העליון רעוא דכל רעוין כו' והוא התגלות סכ"ע [סובב כל עלמין] שלמעלה מעלה מגילוי ההשגה שבג"ע [שבגן עדן] שהוא רק זיו השכינה מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כו' וע"ש באריכות.

et c'est ce qui est attiré du niveau de la Volonté suprême, « la Volonté de toutes les volontés », etc. ; c'est la révélation de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), bien au-dessus de la révélation de la compréhension au Gan Éden, qui n'est que le rayonnement de la Chekhina provenant du niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), etc. Voyez là-bas le développement détaillé.

וזהו כענין המבואר כאן. דדוקא בעת ירידת הנשמה למטה בעוה"ז מערבין בה הארת שם מ"ה [שם מ"ה] שממצחא כו' שהוא מבחי' רעוא דכל רעוין)

C'est là une idée semblable à celle qui est exposée ici : précisément au moment où l'âme descend ici-bas, dans ce monde, l'émanation du Nom Mah issue du « front », etc., qui relève du niveau de « la Volonté de toutes les volontés », est mêlée en elle.)

והוא בחי' רצה"ע [רצון העליון] שלמעלה מן הדעת שיש בנפש האדם שהוא בחי' יחידה שהיא בחי' ביטול אליו ית' שלמעלה מדעת והשכלה המושג ונקי משכיל לאיתן ונקי עם קשה עורף. כמ"ש במ"א.

C'est le niveau de la Volonté suprême, qui dépasse la connaissance, présent dans l'âme humaine : le niveau de la ye'hida, qui est l'annulation de soi devant Lui, béni soit-Il, au-delà de la connaissance et de l'intelligence accessibles à la compréhension. Elle est appelée « un maskil d'Eitan » et « un peuple à la nuque raide », comme il est expliqué ailleurs ;

שהוא רצון פשוט בלי שום טעם ושכל מושג שהוא נמשך מבחי' כתר עליון שנתברר כבר פ"י שאין בחי' זו רק בקדושה בחי' ביטול לאור א"ס ב"ה.

c'est une volonté simple, sans aucune raison ni intelligence accessible à la compréhension, qui provient du niveau de Kéter supérieur déjà raffiné ; autrement dit, ce niveau n'existe que dans la sainteté : il est l'annulation de soi devant la Lumière infinie, béni soit-Il.

27 והיינו למעלה מבחי' הבחירה שבדעת ע"כ יש בו כח לברר הטוב מן הרע שבבחי' עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] להפך כל רצונות הרע הנמשכים מבחי' הדעת שבלעומת זה כו' ממרירו למיתקא.

Cela signifie qu'il se situe au-dessus du niveau du choix qui relève de Daat ; il a donc le pouvoir de séparer le bien du mal dans le niveau de l'Arbre de la connaissance du bien et du mal, et de transformer toutes les volontés mauvaises qui découlent du niveau de Daat du côté opposé, etc., « de l'amertume en douceur ».

ולכך אין די לאדם במה שיתבונן בדעתו ושכלו ולהוליד אהבה ע"פ הדעת כו' לבד כ"א לעורר הביטול אליו ית' ולדבקה בו במס"נ [במסירות נפש] ממש שלמעלה מטעם ודעת המושג שאם לא יהיה לו בחינת ביטול הנ"ל

C'est pourquoi il ne suffit pas à l'homme de méditer avec sa connaissance et son intellect et de faire naître ainsi un amour fondé sur la connaissance, etc. ; il faut plutôt [qu'il] éveille l'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il, et s'attache à Lui par un véritable sacrifice de soi (messirout néfesh), qui dépasse la raison et la connaissance accessible à l'intellect. Car s'il ne possède pas le niveau d'annulation de soi mentionné plus haut,

אזי אפילו אם יתבונן בגדולת ה' בהרחבה כפי כחו ויוליד מזה אהו"י [אהבה ויראה] לא יהיה לו קיום אמיתי ויפול ממדרגתו ח"ו [חס ושלום] כי עיקר הבירור צ"ל ע"י כתר עליון

alors, même s'il médite longuement sur la grandeur de D.ieu, selon ses capacités, et fait naître de là l'amour et la crainte, il n'aura pas de stabilité véritable et tombera de son niveau, à D.ieu ne plaise ; car la purification essentielle doit s'opérer par Kéter suprême

(וחכמה עילאה שהוא למעלה ג"כ מההשגה וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פ"ח וכמ"ש במ"א ע"פ ראה אנכי נותן כו' ומקור הבירורים הוא ע"י מו"ס [מוחא סתימאה] דא"א וכמ"ש באג"ה [באגרת הקודש] בד"ה למה נסמכה פ' מרים) שנתברר כבר שהוא הרצון שלמעלה מהשכל המושג שבחינה זו אינה בלעומת זה:

(et par la 'Hokhma suprême, qui dépasse elle aussi la compréhension, comme il est écrit dans Se-fer Shel Beinonim, chapitre 18, et comme il est écrit ailleurs, à propos de « Voyez, je place devant vous », etc. ; et la source des purifications est Mo'ha Stima'a [le cerveau caché] d'Arieh Anpin, comme il est écrit dans Iggeres HaKodesh, dans le discours commençant par « Pourquoi le passage de Miriam a-t-il été juxtaposé », déjà purifiée — car il s'agit de la volonté qui dépasse l'intellect accessible à la compréhension ; ce niveau n'a pas de correspondant du côté opposé.

28 ג וזהו הירידה שצורך עלייה כי תחלה קודם ירידתו היו בבחי' מחשבה עילאה ישראל עלו במחשבה וכנזכר בזהר דכמה מחשבתין אינן שבינה נק' לגבי חכמה בחי' מחשבה שהוא בחי' לבוש נגד החכמה

3. Telle est la descente qui a pour but l'élévation. Car, au départ, avant leur descente, ils se trouvaient au niveau de la pensée supérieure : « Israël s'éleva dans la pensée. » Comme il est mentionné dans le Zohar : « Combien il y a de pensées » ; car Bina (compréhension), par rapport à 'Hokhma (sagesse), est appelée le niveau de la pensée, qui est comme un vêtement par rapport à 'Hokhma ;

וכן חכמה לגבי כתר ומבחי' זו דחוי"ב [דחכמה ובינה] הוא שרש הנשמות ועי"י ירידתן בעוה"ז שמכררים שם
הבירורים ממשיך עי"ז בחי' כתר שלמעלה מהדעת שמהפך כל רצונותיו שבעוה"ז שיהיה

et de même 'Hokhma par rapport à Kéter. C'est de ce niveau de 'Hokhma et de Bina que les âmes tirent leur racine. Par leur descente dans ce monde, où elles procèdent aux raffinements, [l'homme] attire ainsi le niveau de Kéter, qui est au-dessus de Daat, en ce qu'il transforme toutes ses volontés dans ce monde, afin qu'elles soient

רק לה' לבדו ומקיים כל רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ואזהרות של שס"ה ל"ת [לא תעשה] ודרבנן שע"ז ממשיך
בחי' כתר עליון ששורה בו אור א"ס ב"ה כנ"ל

uniquement pour D.ieu, et il accomplit les 248 commandements positifs, les interdictions des 365 commandements négatifs, ainsi que les prescriptions rabbiniques. Par cela, il attire le niveau de Kéter supérieur, en lequel réside la Lumière infinie, béni soit-Il, comme mentionné plus haut,

שהוא בחי' מלי' דא"ס ב"ה אל בחי' מלי' דאצילות וזוהי העלי"י [העלייה] שאחר הירידה שמגיע לבחי'
עצמותו ית'

qui est le niveau de Mal'hout de l'Eïn Sof, béni soit-Il, vers le niveau de Mal'hout d'Atsilout. Telle est l'élévation qui suit la descente : il atteint le niveau de Son Essence même, qu'Il soit béni,

שהוא בחי' כ"ע [כתר עליון] ששורה בו אור א"ס ב"ה משא"כ קודם ירידתן היו עלו רק במחשבה שהיא
חוי"ב [חכמה ובינה].

qui est le niveau de Kéter supérieur, en lequel réside la Lumière infinie, béni soit-Il ; tandis qu'avant leur descente, ils ne s'étaient élevés que dans la pensée, c'est-à-dire 'Hokhma et Bina.

29 וזהו ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהכל ברא לכבודו שהוא בחי' מלי' דאצילות להמשיך אליה
בחי' כתר שהוא בחי' מלי' דא"ס

Et c'est là [le sens de]: «Pour Ma gloire, Je l'ai créé, formé et même fait»: Il a créé toutes choses pour Sa gloire, qui est le niveau de Mal'hout d'Atsilout, afin d'y attirer le niveau de Kéter, qui est le niveau de Mal'hout de l'Eïn Sof.

וזהו אף עשיתיו שהוא מרבה את בחי' הרביעית וריבוי זה נסמך לעשיתיו דוקא כידוע שגם בעולם האצילות עצמו יש ג"כ ד' מדרגות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה]

Et c'est là « même (af) fait » : car cela inclut le quatrième niveau, et cette inclusion se rattache précisément à « fait ». Comme on le sait, dans le Monde d'Atsilout lui-même, il existe également quatre degrés : Atsilout, Béria, Yetsira et Assiya ;

ומל' דאצילות הוא בחי' עשיה שבאצי" שלשם דוקא נמשך בחי' כתר עליון ע"י קיום מצות המלך רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] וענפיהן שמדרבנן

et Mal'hout d'Atsilout est le niveau d'Assiya au sein d'Atsilout ; c'est précisément en elle que le niveau de Kéter Elyon est attiré, par l'accomplissement des commandements du Roi : les 248 commandements positifs et les 365 interdictions, ainsi que leurs ramifications rabbiniques.

(והבחי' הרביעית היינו בחי' כתר עליון שהיא אצילות שבאצילות וכמ"ש בביאור האדר"ז [האדרא זוטא] מהאריז"ל [מהאריז"ל זכרנו לברכה] בתחלתה כי הכתר המלביש הראשון של א"ס נק' אצילות וממקום שמתחיל להתעבות הכלי

(Et le quatrième niveau est celui de Kéter Elyon, qui est Atsilout au sein d'Atsilout, comme il est écrit au début du commentaire de l'Idra Zouta par le Ari Zal : Kéter, premier vêtement de l'Ein Sof, est appelé Atsilout ; et à partir du lieu où le réceptacle commence à s'épaissir,

והוא או"א [אבא ואימא] נקרא בריאה וממקום שיתעבה יותר נקרא יצירה והוא ז"א וממקום שיתעבה עוד יותר נקרא עשיה והוא מל'. והנה בי"ע הם גי' בחי' מחודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] והמחשבה נק' יש מאין לגבי הרצון כמבואר לעיל בפנים

qui est Abba et Imma ('Hokhma et Bina), il est appelé Béria ; à partir du lieu où il s'épaissit davantage, il est appelé Yetsira, et c'est Zeir Anpin ; et à partir du lieu où il s'épaissit encore davantage, il est appelé Assiya, et c'est Mal'hout. Or, Béria, Yetsira et Assiya sont les trois niveaux de la pensée, de la parole et de l'action ; et la pensée est appelée « quelque chose à partir du néant » par rapport à la volonté, comme cela a été expliqué plus haut dans le texte ;

וזהו והחכמה מאין תמצא כי החכמה נק' בריאה מחשבה כו' וישראל עלו במחשבה וע"י ירידת הנשמה בגוף ממשיך בחי' כתר והוא בחי' אצילות העליון ממש כנ"ל)

et c'est là : « Et la sagesse, d'ayin (néant), est trouvée » : car 'Hokhma est appelée Béria, pensée, etc. ; et « Israël s'éleva dans la pensée » ; et, par la descente de l'âme dans le corps, on attire le niveau de Kéter, qui est le niveau même de l'Atsilout suprême, comme mentionné plus haut.)

אך תיבת אף בעצמו הוא לא טוב שהוא בחי' סט"א [סטרא אחרא] ג' פתחו באף כו'. ועכ"ז [ועם כל זה] הוא המרבה בחי' הרביעית היותר נעלה.

Mais le mot af lui-même n'est pas bon, car il relève de la sitra a'hra: «trois commencèrent par af», etc. Et pourtant, c'est lui qui inclut le quatrième niveau, le plus élevé.

והיינו ע"י שמבררים את בחינת האף שבעשיה שזהו בירורי נוגה ע"י קיום התומ"צ [התורה ומצות] שע"י ממשיכים את בחי' כתר עליון לעשיה שבאצילות שהיא המלי' כנ"ל.

Cela se réalise en affinant le niveau de af qui se trouve en Assiya, c'est-à-dire par les raffinements de noga, au moyen de l'accomplissement de la Torah et des mitsvot; car ainsi, on attire le niveau de Kéter Elyon dans l'Assiya d'Atsilout, qui est Mal'hout, comme mentionné plus haut.

(וע' במא"א [במאורי אור] ערך אף באות א' סעיף ק"ז ובמק"מ [ובמקדש מלך] בחקתי קט"ו ב' ע"פ ואף גם זאת ובמדרש איכה בפסוק תבא כל רעתם לקו באף ומתנחמים באף כו' ע"ש וע' עוד מזה בזח"א [בוהר חלק א] וירא)

(Voir Me'orei Or, entrée af, à la lettre alef, section 107; le Mikdash Melech sur Be'hokotaï, 115b, à propos de « Et malgré tout cela »; et Midrach Eikha sur le verset « Que tout leur malheur leur advienne » : ils sont frappés par af et sont consolés par af, etc.; voir là-bas. Voir aussi à ce sujet le Zohar, partie I, Vayera.)

(דק"ו ע"א) פ' אחרי (ס"ו א') ר"פ בחקתי (ק"יב סע"א [סוף עמוד א]) שמות (י"ד א') ועיין ברבות בקהלת ע"פ אף חכמתי כו' אמר שלמה תורה שלמדתי באף נתקיימה בי.

(116a), la paracha A'harei (66a), le début de la paracha Be'hokotaï (fin de 112a), Chemot (14a). Voir aussi [Midrach] Rabba sur Kohelet, à propos de « Même (af) ma sagesse », etc. : Chlomo dit : « La Torah que j'ai étudiée avec af (colère) a subsisté en moi. »

וכמ"ש בפ"י המשניות להרמב"ם [להרבי משה בן מימון] ספ"ה דאבות ועמ"ש ע"פ אריתי מורי והיינו כי ע"י הע' ול שמייגע א"ע [את עצמו] מברר נה"ב [נפש הבהמית] שמק"נ [שמקליפת נוגה] ושרש הניצוצים שנפלו בק"נ [בקליפת נוגה] הוא מעולם התהו כו'.

Et comme il est écrit dans le Commentaire de la Michna du Rambam, à la fin du chapitre 5 d'Avot; voir aussi ce qui est écrit à propos de « J'ai cueilli ma myrrhe ». Cela s'explique par le fait que, grâce à ce joug par lequel il s'impose de la peine, il affine l'âme animale, qui provient de kelipa noga; et la racine des étincelles tombées dans kelipa noga provient du Monde de Tohou, etc.

ועי"ל [ועוד יש לומר] **הטעם עפמ"ש** [על פי מה שכתוב] **הרמ"ז** [הרב משה זכות] **בפ' אמור** (כדף צ"ה ע"ב) **גבי** **וכתרין תתאין שנוגה היא בבחי' הכתר לקליפות שהכתר הוא הממוצע בין פרצוף העליון לתחתון.**

On peut encore donner une raison, selon ce qu'écrit le Ramaz sur la paracha Emor (folio 95b), à propos de « et les couronnes inférieures » : noga se situe au niveau de Kéter pour les kelipot, car Kéter est l'intermédiaire entre le partsouf supérieur et l'inférieur.

וכן נוגה בין הקדושה והטומאה ולכן ע"י בירורי נוגה לאהפכא חשוכא לנהורא מעוררים וממשיכים גילוי כתר עליון דקדושה כו'

De même, noga se trouve entre la sainteté et l'impureté. C'est pourquoi, par l'affinement de noga — « transformer l'obscurité en lumière » —, on éveille et attire la révélation du Kéter suprême de la sainteté, etc.

ולכן בא הריבוי דהתגלות הכתר בתיבת אף עשיתיו שהוא ענין בירור נוגה ולכן נאמר כמראה הקשת כו'

C'est pourquoi l'extension de la révélation de Kéter apparaît dans le mot af de « af, Il l'a fait » : cela relève de l'affinement de noga. C'est pourquoi il est dit : « Comme l'apparence de l'arc », etc.,

כן מראה הנוגה כו' ואראה ואפול על פני ואפ"ל [ואפשר לומר] **דהיינו מראה הנוגה כשמתברר מחשוכא לנהורא ועולה בבחי' א"ח** [אור חוזר]

« telle était l'apparence de la brillance (noga) », etc. ; « je vis et je tombai sur ma face ». On peut dire qu'il s'agit de l'apparence de noga lorsqu'elle est affinée, passant de l'obscurité à la lumière, et qu'elle s'élève selon le principe de la lumière de retour (Or 'Hozer),

כמו מראה הקשת שע"י נמשך התגלות הכתר עליון ולכן ואפול על פני כו' וכמ"ש במ"א.

comme l'apparence de l'arc, par laquelle est attirée la révélation du Kéter suprême ; c'est pourquoi il est dit : « et je tombai sur ma face », etc., comme il est écrit ailleurs.

ועיין מענין כמראה הקשת כו' בגמרא פ"ט דברכות (נ"ט א') פ"ב [פרק ב'] **דחגיגה (י"ו א') זח"א** [זהר חלק א'] **בראשית (י"ח א' ב')**

Et voyez, au sujet de « l'apparence de l'arc », etc., le traité Berakhot du Talmud, chapitre 9 (59a), le traité 'Haguiga, chapitre 2 (16a), et le Zohar, partie I, Berechit (18a-b),

פ' נח (ע"א ב') ויחי (רל"ב א') פקודי (רמ"ז א') פינחס (ר"ל [רוצה לומר] סע"א [סוף עמוד א'] רל"א א')

la paracha Noa'h (71b), Vayé'hi (232a), Pekoudé (247a), Pin'has (fin de 230a, 231a).

והנה כפי בראשית שם פי המק"מ [המקדש מלך] מראה הנוגה היינו גוונים עילאין חג"ת [חסד גבורה תפארת] דאצי (ועמ"ש בד"ה הנך יפה רעיתי הנך יפה ובד"ה כי תצא כפי יפת תואר)

Or, dans la paracha Berechit, à cet endroit, le Mikdash Mélekh explique « l'apparence de la lueur » comme étant les couleurs célestes, 'Hessed, Guevoura et Tiferet d'Atsilout (et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Que tu es belle, mon amie, que tu es belle », et dans le discours commençant par « Lorsque tu sortiras », à propos du sens de « une femme de belle apparence ») ;

ובת"ז [ובתיקוני זהר] בהקדמה (ד"ר סע"א [סוף עמוד א]) פי מראה הנוגה היינו בחי" מלכות וכ"כ [וכן כתב] בפרדס ערך נוגה וע' במא"א [במאורי אור] אות נו"ן סי"א

et le Tikouné Zohar, dans son introduction (fin du folio 6a), explique « l'apparence de la lueur » comme étant le niveau de Mal'hout ; le Pardès l'écrit également, à l'entrée Nogah ; et voyez Méoré Or, lettre noun, section 11.

מ"מ בספר אשל אברהם פ' בראשית שם פי מראה הנוגה על ק"נ [קליפת נוגה] ממש ונמשך לו זה ממ"ש בת"ז [בתיקוני זהר] תיקון י"ח (דל"ב א"ב [ע"א ע"ב]) והמכוון כמ"כ [כמה שכתוב]

Cependant, dans le livre Eshel Avraham, à cet endroit de la paracha Berechit, il explique « l'apparence de la lueur » comme étant la kelipa Nogah elle-même ; cette interprétation lui vient de ce qui est écrit dans le Tikouné Zohar, Tikoun 18 (32a-b). Or, l'intention est celle que j'ai écrite :

דהיינו מראה הבירורי [הבירורים / הבירורין] שנתבררו מקליפת נוגה ונכללו במלכות דאצילות הנק' ג"כ נוגה דקדושה ועבמ"ש [ועיין במה שכתוב] סד"ה ויאבק איש כפי שהעלו אבק עד כסה"כ [כסא הכבוד] וברבות בראשית פי"א [פרק י"א] ובפי"ב ע"פ וארח צדיקים כאור נוגה (במשלי ס"י ד')

c'est-à-dire l'apparence des étincelles raffinées à partir de la kelipa Nogah et intégrées à Mal'hout d'Atsilout, qui est elle aussi appelée la Nogah de sainteté. Et voyez ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Un homme lutta », à propos de « ils firent monter la poussière jusqu'au Trône de Gloire ». Et dans [le Midrach] Rabba sur Berechit, chapitre 11, ainsi qu'au chapitre 12, à propos de « Le sentier des justes est comme la lumière de Nogah (lueur) » (Proverbes, chapitre 4),

מבואר דהוא אור שנברא ביום ראשון שהוא בחי' גבוה מאד ועיין זח"ג [זהר חלק ג] נשא (קכ"ט א')

il est expliqué qu'il s'agit de la lumière créée le premier jour, qui est d'un niveau très élevé. Et voyez le Zohar, partie III, Nasso (129a),

האזינו (רפ"ח ב'). ואפ"ל [ואפשר לומר] שבחיי אור זה נמשך לצדיקים ע"י שמבררים קליפת נוגה ומהפכים חשוכא לנהורא.

Haazinou (288b). On peut dire que ce niveau de lumière est attiré vers les justes parce qu'ils raffinent la kelipa Nogah et transforment l'obscurité en lumière.

ולכך נתגלה להם אור נוגה העליון דהיינו אור שנברא ביום ראשון וע' במא"א [במאורי אור] אות א' (סעיף קכ"ב קכ"ג) ובזח"ג [ובזהר חלק ג] בהעלותך (קנ"ד א') עקב ער"ב א'

C'est pourquoi la lumière supérieure de Nogah se révèle à eux, c'est-à-dire la lumière qui fut créée le premier jour. Voir Me'orei Or, lettre alef (sections 122, 123), ainsi que le Zohar, partie III, Be-ha'aloscha (154a), Eikev (272a).

והנה לכך נמשך הכ"ע [הכתר עליון] לעש"י [לעשיה] דוקא מכמה טעמים הא' הוא מפני שא"א שיתקיימו כל רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] כ"א בעש"י [בעשיה] כמו אזהרות חלב ודם

Or, pour plusieurs raisons, Kéter Elyon est attiré précisément dans Assiya. La première est qu'il est impossible d'accomplir les 248 commandements positifs et les 365 interdictions autrement que dans Assiya, comme les interdictions concernant [la consommation de] la graisse interdite et du sang,

וכן רבים כיוצא באלו ועוד מפני שעיקר גילוי רצה"ע [רצון העליון] הוא בעשיה דוקא כמו כשהוא אינו רוצה ללמוד ולומד מחמת שרצה"ע [שרצון העליון] ב"ה הוא שילמוד

et bien d'autres interdictions semblables. En outre, la révélation essentielle de la Volonté suprême se manifeste précisément dans Assiya : par exemple, lorsqu'une personne ne veut pas étudier, mais étudie parce que telle est la Volonté suprême, béni soit-Il, qu'elle étudie ;

אזי מתגלה רצה"ע [רצון העליון] ב"ה בבחינת גילוי שניכר ונרגש הוא שכופה א"ע [את עצמו] בע"כ [בעל כרחך] ועוסק בתורה מחמת שכך הוא רצונו העליון ב"ה. ה"ז [הרי זה] גילוי רצון העליון בפוי"מ [בפועל ממש].

alors la Volonté suprême, béni soit-Il, se révèle de manière manifeste, car il est perceptible et senti qu'il se contraint malgré lui et s'adonne à la Torah parce que telle est Sa Volonté suprême, béni soit-Il. C'est là la révélation de la Volonté suprême dans les faits mêmes.

30 וכן להיפך כשרוצה באיזה תאוה ח"ו [חס ושלום] ואינו עושה מחמת שלא לעבור על רצון ה' עליון ב"ה

Et inversement, lorsqu'il désire quelque chose de défendu, à D.ieu ne plaise, mais ne le fait pas afin de ne pas transgresser la Volonté suprême, béni soit-Il,

אזי מתגלה הרצון העליון בבחי' גילוי משא"כ למעלה מעשיה אינו שיך כ"ז [כל זה] ואינו מתגלה רצה"ע [רצון העליון] בבחי' גילוי וז"ש [וזהו שכתוב] בס"י [בספר יצירה] נעוץ תחלתו בסופן שבעש"י [שבעשיה] דוקא נעוץ תחלתו הוא גילוי רצה"ע [רצון העליון] ב"ה.

alors la Volonté suprême se révèle selon un mode de révélation. En revanche, au-dessus du Monde d'Assiya (Action), tout cela ne s'applique pas, et la Volonté suprême ne s'y révèle pas selon un mode de révélation. C'est ce que dit le Sefer Yetsira : « Leur commencement est enchâssé dans leur fin » ; car c'est précisément dans le Monde d'Assiya que « leur commencement est enchâssé dans leur fin », c'est-à-dire que la Volonté suprême, béni soit-Il, s'y révèle.

31 ובזה יובן מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל] כחול הים אשר לא יספר כו'.

כאן כשישראל עושין רצונו של מקום פ"י שכאשר ישראל עושים רצונו בקיום המצות שעיי"ז ממשיכים את הרצה"ע [הרצון העליון]

Cela permet de comprendre l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, à propos de « Le nombre des enfants d'Israël sera comme le sable de la mer, qui ne peut être compté », etc. : « Ici, lorsque Israël accomplit la volonté du Makom (litt. "Lieu"). » Cela signifie que lorsqu'Israël accomplit Sa volonté en observant les mitsvot, il fait ainsi descendre la Volonté suprême,

שהוא בחי' כ"ע [כתר עליון] שהוא בחי' מל' דא"ס כנ"ל למלכות דאצי' הנק' מקום וזהו שנקרא עושין רצונו של מקום

qui est le niveau de Kéter supérieur, le niveau de Mal'hout de l'Ein Sof, comme mentionné plus haut, vers Mal'hout d'Atsilout, qui est appelée Makom (Lieu). C'est pourquoi l'expression « accomplir la volonté du Makom » est employée,

כי המל' דאצילות הוא בחי' עשיה שבאצילות ע"כ נק' מקום והיא ג"כ מקור דבי"ע שהוא מקור מקום וזמן ע"כ ע"י המשכת א"ס למלכות

car Mal'hout d'Atsilout est le niveau de l'Assiya au sein d'Atsilout ; c'est pourquoi elle est appelée Makom. Elle est également la source de Béria, Yetsira et Assiya, qui sont à l'origine de l'espace et du temps. Ainsi, par l'attraction de l'Ein Sof dans Mal'hout

דאצילות לכך אז הוא בחי' החול דבייע ג"כ בבחי' א"ס שלא יספר מרוב שאע"פ [שאף על פי] שהחול הוא בגדר מספר אעפ"כ [אף על פי כן] יהיה בלי מספר

d'Atsilout, alors le niveau du sable de Béria, Yetsira et Assiya se trouve lui aussi au niveau de l'Ein Sof, de sorte qu'il « ne peut être compté tant il est nombreux » : bien que le sable relève de la catégorie du nombre, il sera néanmoins sans nombre ;

והיינו לפי שעושים רצונו של מקום וממשיכים את כ"ע [כתר עליון] במל' דאצילות שע"י הארה זו נעשה החול בבחי' אשר לא יספר כו'

et cela parce qu'ils accomplissent la volonté du Makom et font descendre Kéter supérieur dans Mal'hout d'Atsilout ; par cette irradiation, le sable devient le niveau de « qui ne peut être compté », etc.

משא"כ כשאין עושין וממשיכין רצונו של מקום אזי החול הוא בגבול ומספר ממש (וכענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בחגיגה לחד תירוצא)

En revanche, lorsqu'ils n'accomplissent pas la volonté du Makom et ne la font pas descendre, le sable est alors effectivement limité et dénombrable. (Cela ressemble à l'enseignement de nos Sages dans 'Haguiga, selon l'une des réponses.)

(ד"ג סע"ב [סוף עמוד ב]) ע"פ אלף אלפים ישמשוניי [ישמשוניה] כאן בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים ע"ש וזהו פ"י הפסוק מי מנה כו'

(fin de 13b), à propos de « Des milliers de milliers le servent » : « Ici, lorsque le Temple n'est pas debout » ; voir là-bas. Tel est le sens du verset : « Qui a compté », etc.,

ומספר את רובע ישראל שיש בו שני פירושים. הא' שיש מספר לרובע ישראל שהוא מלתא באפיה נפשיה ואינו שייך למי מנה כו'.

« et le nombre du quart d'Israël », qui admet deux interprétations. La première est qu'il existe un nombre pour le quart d'Israël ; cette proposition est indépendante et n'est pas liée à « Qui a compté », etc.

והבי דקאי אדסמיך ליה מי מנה שמי מנה עפר ומי יספור רובע ישראל שאין לו מספר והיינו כשעושינן רצונו של מקום אזי הוא בלי מספר וכנ"ל.

Et la seconde explication : que cela se rapporte à ce qui précède immédiatement : « Qui a compté ? » « Qui a compté la poussière, et qui dénombrera le quart d'Israël ? » Celui-ci n'a pas de nombre. C'est-à-dire que, lorsqu'ils accomplissent la volonté du Makom, ils sont sans nombre, comme mentionné plus haut.

(ומזה יובן עוד תוספת ביאור לענין המבואר לעיל פי חקת ע"פ על כן יאמרו המושלים בואו חשבון כו' דהיינו שע"י מעשה המצות ממשיכים גילוי אור א"ס בבחי' מל' הנק' חשבון וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול.

(On comprendra par là un éclairage supplémentaire sur le sujet expliqué plus haut, dans la parasha de 'Houkat, à propos de : « C'est pourquoi les gouvernants disent : "Venez à 'Hechbon" », etc. : par l'accomplissement concret des mitsvot, on attire la révélation de la Lumière infinie dans le niveau de Mal'hout, appelé 'hechbon (compte). C'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Il en va de même pour la charité : chaque petite pièce s'ajoute aux autres pour former un grand compte ('hechbon gadol). »

שהוא בחי' ולגדולתו אין חקר. שמזה נמשך להיות והיה מספר כו' אשר לא יספר וע"כ נקרא חשבון גדול. שעם היותו בגדר מספר וחשבון הוא באמת אשר לא יספר כנ"ל).

C'est le niveau de « et Sa grandeur est insondable ». De là découle qu'il y ait « Et le nombre », etc., « qui ne peut être dénombré » ; c'est pourquoi on l'appelle un « grand compte ». Bien qu'il relève de la catégorie du nombre et du compte, il est en vérité « ce qui ne peut être dénombré », comme mentionné plus haut.)

והנה בחי' זו דכלי מספר זהו ענין המשכות הכ"ע [הכתר עליון] למל' בבחי' יחוי"ת [יחודא תתאה] ע"י קיום המצות

Or, ce niveau de « sans nombre » correspond au déploiement de Kéter Elyon dans Mal'hout, au niveau de l'unité inférieure (yi'houda tata'a), par l'accomplissement des mitsvot.

אך על ההמשכה ביחוי"ע [ביחודא עילאה] באצילות ע"י התורה נאמר מי מנה עפר יעקב שהתורה היא אחדות בתכלית

Mais, au sujet du déploiement au niveau de l'unité supérieure (yi'houda ila'a) dans Atsilout, par la Torah, il est dit : « Qui a compté la poussière de Yaakov ? » Car la Torah est une unité absolue,

שהוא הפנימי [הפנימיות / הפנימיות] הכוונה של כל המצות והוא הנקי עפר יעקב שהוא גוש אחד בלי גדר מספר כלל בחי ז"א דאצילות.

qui constitue la dimension intérieure (pnimiyout), l'intention de toutes les mitsvot; elle est ce qu'on appelle «la poussière de Yaakov», une masse unique, entièrement en dehors de toute catégorie de nombre : le niveau de Zeir Anpin d'Atsilout.

32 והוא ע"ד מ"ש בס"י [בספר יצירה] שאדון יחיד ואין שני לו ולפני אחד מה אתה סופר. פ"י שבאמת אף בחי אחד הוא בגדר מספר.

Et cela rejoint ce qui est écrit dans le Sefer Yetsira : «Le Maître est Singulier (Ya'hid), et nul second n'existe à côté de Lui; et devant Un, que pouvez-vous compter?» Le sens est qu'en vérité, même le niveau de «un» relève de la catégorie du nombre.

ולכן לפני אחד דייקא מה אתה סופר דהיינו בחי אדון יחיד כו' שהוא לבדו אינו בגדר מספר.

C'est pourquoi il est dit précisément : «devant Un, que pouvez-vous compter?» Cela désigne le niveau du «Maître Singulier», etc., qui, à Lui seul, ne relève pas de la catégorie du nombre.

והענין הוא כנ"ז [כנזכר] בזהר דפלגא גופא לא איקרי אחד הרי אחד נקי כשהרבה בחי מתחברים יחד ומתאחדים ובדכר ונוק' [ונוקבא] כתיב והיו לבשר אחד.

Le point est celui qui est mentionné dans le Zohar : «La moitié d'un corps n'est pas appelée un.» Ainsi, on parle d'«un» lorsque plusieurs aspects se joignent et deviennent unifiés ; et, au sujet de l'homme et de la femme (Noukva), il est écrit : «et ils deviendront une seule chair».

וע"ד מ"ש ביחזקאל (ל"ז י"ז) והיו לאחדים בידך ועד"מ באדם כמו כח המחשבה עם בעל המחשבה שהוא עצמיות הנפש נקרא אחד שהם מתאחדים בתכלית.

Cela rejoint ce qui est écrit dans Ye'hezkel (37:17) : «et ils deviendront un dans ta main». À titre d'analogie, chez l'homme, la faculté de pensée, avec celui qui pense — l'essence de l'âme —, est appelée «un», car ils sont unis de manière absolue.

וכן גוף האדם הכלול מרמ"ח אברים ושס"ה גידים נקרא אדם שכל האברים מתאחדים יחד וזהו שאחד הוא עדיין בגדר מספר שכשהרבה כחות מחוברים ביחד נקי אחד.

De même, le corps humain, qui comprend 248 membres et 365 tendons, est appelé une seule personne, car tous ses membres s'unissent. Voilà pourquoi «un» relève encore de la catégorie du nombre : lorsque plusieurs forces sont réunies, on les appelle «un».

אבל עצמיות הנפש שלמעלה מהתפשטות כחות הנפש באברי הגוף אינה נק' כלל בשם אחד כ"א נק' בחי' יחידה שבנפש.

Mais l'essence de l'âme, qui est au-dessus de la diffusion des forces de l'âme dans les membres du corps, n'est aucunement appelée « un » ; elle est plutôt appelée le niveau de la ye'hida dans l'âme.

כי בחי' יחידה שבנפש הוא בחי' שלמעלה מהשכל והוא הרצון הפשוט וכנ"ל בענין פנימיות הלב ואין בה בחי' מספר.

Car le niveau de la ye'hida dans l'âme est au-dessus de l'intellect et constitue la volonté simple, comme cela a été mentionné plus haut à propos de la dimension intérieure du cœur ; le nombre ne s'y applique pas.

33 וכמ"כ [וכמו כן] יובן הנמשל למעלה שאחד נקרא כשהרבה כחות וחלקים מחוברים ביחד בתכלית. דהיינו בבחי' כלים דאצי'

De même, on comprendra l'analogue dans les mondes supérieurs : on parle d'« un » lorsque de nombreuses forces et parties sont parfaitement réunies, c'est-à-dire au niveau des réceptacles du Monde d'Atsilout (Émanation) ;

אבל יחיד הוא בחי' עצמותו ית' שאין עוד מלבדו שהוא פשוט בתכלית הפשיטות ואינו בגדר מספר. mais « unique » désigne le niveau de Son Essence même, béni soit-Il, en dehors de laquelle il n'est rien d'autre ; Elle est simple de la plus parfaite simplicité et ne relève pas de la catégorie du nombre.

וזה לפני אחד דייקא מה אתה סופר (ועמ"ש בפ' וארא בד"ה וארא אל אברהם מענין פי' אחד ופי' יחיד ושע"י עסק התורה נמשך גילוי אור א"ס ב"ה עצמו בחי' יחיד. ועמ"ש בפ' מקץ בביאור ע"פ כי אתה נרי)

Et c'est précisément le sens de « avant Un, que comptes-tu ? » (Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha de Vaéra, dans le discours commençant par « Je suis apparu à Avraham », au sujet du sens de « un » et de celui d'« unique », ainsi que du fait que l'étude de la Torah attire la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, le niveau d'« unique ». Voyez aussi ce qui est écrit dans la paracha de Mikets, dans l'explication de « Car Tu es ma lampe ».)

וזהו הירידה של הנשמות צורך עליה שקודם ירידתן היו בבחי' אחד שעלו במחשבה וכענין אחד

Telle est la descente des âmes en vue de leur ascension : avant leur descente, elles étaient au niveau de « un », car elles s'étaient élevées dans la pensée, comme dans « Un

היה אברהם שהיו כלולים בו כללות נשמות ישראל והיו בבחי' אחד שעלו במחשבה. ובחינת מחשבה עם בעל המחשבה נק' אחד שמיוחדים בתכלית.

était Avraham », en qui étaient incluses les âmes d'Israël dans leur expression générale et collective ; elles étaient au niveau de « un », car elles s'étaient élevées dans la pensée. Le niveau de la pensée, avec celui qui pense, est appelé « un », car ils sont unis de façon absolue.

אבל לאחר ירידתם למטה לברר ע"י עסקם בתומ"צ [בתורה ומצות] שתורה היא עפר יעקב ז"א דאצילות ומצות הם במלי' שנק' מצות המלך והיינו שממשיכים גילוי אור א"ס ב"ה הנק' יחיד המלוכש בכ"ע [בכתר עליון]

Mais après leur descente ici-bas, afin de raffiner le monde par leur étude de la Torah et leur pratique des mitsvot — car la Torah est « la poussière de Yaakov », le Zeir Anpin d'Atsilout, et les mitsvot relèvent de Mal'hout et sont appelées « les commandements du Roi » —, elles attirent la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il, appelée « unique », qui est vêtue dans Kéter Elyon.

(שיומשך ויתגלה בז"א ונוק' [ונוקבא] באצ"י ולכן נק' הז"א אז עפר יעקב שאינו בגדר מספר כלל ע"י המשכת אור הכתר שממשיכים בו ע"י עסק התורה ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] בפ' אמור) (בדף צ"ו ע"ב) גבי

(afin qu'elle soit attirée et révélée dans le Zeir Anpin et la Noukva d'Atsilout ; c'est pourquoi le Zeir Anpin est alors appelé « la poussière de Yaakov », qui ne relève absolument pas de la catégorie du nombre, grâce à l'attraction de la lumière de Kéter qu'on attire en lui par l'étude de la Torah. Voyez le Ramaz sur la paracha d'Emor.) (folio 96b), à propos de

ועל דא יעקב שלימא אתעטר בעטרוי כו' יעקב שלימא הוא פנימית ז"א ואתעטר בעטרוי המשכת עתיק כו'

« Et c'est à ce sujet que Yaakov le parfait fut couronné de ses couronnes », etc. : « Yaakov le parfait » désigne la dimension intérieure du Zeir Anpin, et « fut couronné de ses couronnes » désigne l'attraction d'Atik, etc. ;

ע"ש ובמא"א [ובמאורי אור] אות ע' [עיינ] סכ"ד פ"י עפר נקרא הבינה עפרות זהב ועיין רבות בראשית (פ"ב ופרשה ט"ז) וז"ש [וזהו שכתוב] לעתיד והי' [והיה] אור הלבנה כו'

Voir là. Et dans Me'orei Or, lettre ayin, section 24, il explique que Bina (compréhension) est appelée afar (poussière), « poussière d'or ». Voir aussi [le Midrach] Rabbah sur Bereishis (chapitre 12 et paracha 16). C'est ce qui est écrit au sujet de l'avenir : « Et la lumière de la lune sera », etc.,

ואור החמה כו' שהוא עליות זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] למעלה מעלה וכמ"ש במ"א והיינו ע"י ההמשכות שע"י התומ"צ [התורה ומצות] וזהו ענין העליה שלהם מבחי' אחד לגילוי בחי' יחיד.

«et la lumière du soleil», etc. : cela désigne les élévations de Zeir Anpin et de Noukva, toujours plus haut, comme il est écrit ailleurs. Cela se réalise par les effusions suscitées par la Torah et les mits-vot. Tel est le sens de leur élévation du niveau de «un» vers le dévoilement du niveau d'«Unique».

אך מה שנק' העפר שהיא בחינת תורה דאצי' ע"ש יעקב ובחינת מספר רובע נק' ע"ש ישראל והרי בחי' ישראל למעלה מבחי' יעקב.

Mais pourquoi la poussière, qui est le niveau de la Torah du Monde d'Atsilout (Émanation), est-elle appelée du nom de Yaakov, tandis que le niveau du «nombre de la quatrième partie» est appelé du nom d'Israël, alors que le niveau d'Israël est supérieur à celui de Yaakov ?

הענין הוא כי שרשו של בחינת יעקב גבוה מז"א הנק' ישראל כי הוא נמשך מיסוד אבא ממש שלמעלה מהז"א רק שנשפל ונמשך למטה מהז"א.

L'explication est que la racine du niveau de Yaakov est plus élevée que Zeir Anpin, qui est appelé Israël; car il est issu du Yessod (fondement) même d'Abba, lequel est au-dessus de Zeir Anpin, mais il s'est abaissé et est descendu au-dessous de Zeir Anpin.

34 וזהו פי' יו"ד עקב שהיו"ד יסוד אבא נמשך למטה בבחי' עקב משא"כ ישראל ז"א הוא למטה מבחי' יסוד אבא וכן למטה בעבודה בחינת יעקב הוא מבריה מן הקצה כו'

Et tel est le sens de [Yaakov comme] youd-ékev (youd et talon) : le youd, Yessod d'Abba, descend jusqu'au niveau du talon, tandis qu'Israël, le Zeir Anpin, se situe au-dessous du niveau de Yessod d'Abba. De même, dans le service divin, le niveau de Yaakov «traverse d'une extrémité [à l'autre]», etc.,

שע"י התעוררות רחמים רבים יגיע לבחינת עבודת מתנה בחי' גילוי פנימית הלב כנ"ל ולכך כתיב מי מנה עפר יעקב דייקא שע"י בחינת יעקב יגיע להתגלות בחי' תורה

car, par l'éveil d'une grande compassion, il parvient au niveau du «service comme don», c'est-à-dire à la révélation de la dimension intérieure du cœur, comme indiqué plus haut. C'est pourquoi il est écrit précisément : «Qui a compté la poussière de Yaakov ? » Car, par le niveau de Yaakov, on parvient à la révélation du niveau de la Torah.

וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים הוא מדתו של יעקב ועי"ז דייקא ואביא אתכם אלי ממש.

Et tel est le sens de : « Je vous ai portés sur des ailes d'aigles » : cela désigne l'attribut de Yaakov ; et c'est précisément par cela que « Je vous ai amenés à Moi », véritablement.

והנה בפ"י רובע ישראל יש ב' פירושים. הא' חלק רביעית והוא גמ"ח [גמילות חסדים] וכן כל המצות מעשיות שהם בבחי' עשיה דאצילות שהוא בחי' רביעית.

Or, l'expression « la quatrième part (rova) d'Israël » a deux interprétations. La première est « une quatrième part » : il s'agit des actes de bonté (guemilout 'hassadim), ainsi que de toutes les mitsvot pratiques, qui relèvent du niveau d'Assiya d'Atsilout, lequel est le quatrième niveau.

הב' לשון ארבעה (ועי"ד מ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' אמור) (דק"ב ע"ב) גבי בעשור לחדש דעשור ענינו שכולל כל העשרה ע"ש והוא ג"כ אמת שגם בעשיה דאצילות

La seconde interprétation est qu'il s'agit d'un terme désignant quatre (dans le même esprit que ce qu'écrit le Ramaz sur la paracha Emor) (folio 102b), à propos de « le dixième jour du mois » : asor signifie qu'il inclut les dix ; voir là-bas. Cela aussi est vrai, car dans Assiya d'Atsilout également,

שהיא מלי' דאצילות גופא ישנם כל הדי' בחינות הנ"ל שהוא בחינת הכ"ע [הכתר עליון] שממשיכים אותו בעשיה דוקא כנ"ל בפ"י אף עשיתיו וממילא נמשכו ג"כ בחי' מחשבה ודבור שלמטה מבחי' הכתר.

qui est Mal'hout d'Atsilout elle-même, se trouvent les quatre niveaux mentionnés plus haut. Car le niveau de Kéter Elyon y est présent ; il est attiré spécifiquement dans Assiya, comme indiqué plus haut dans l'explication de « même, Je l'ai faite » (af assitiv). Par conséquent, les niveaux de pensée et de parole, qui sont inférieurs au niveau de Kéter, y sont également attirés.

נמצא כל הדי' בחי' ישנם בעשיה גופא שהוא חלק רביעית לכן הוא ג"כ לשון ארבעה

Il s'ensuit que les quatre niveaux se trouvent dans Assiya même, qui est la quatrième part ; c'est pourquoi le terme signifie aussi « quatre ».

(וע' בלק"ת [בלקוטי תורה] (להאריז"ל) פ' בלק כ' [כתב] בפ"י רובע ישראל ד' יודין דשם ע"ב [שם ע"ב] וביאר זה בשער היחודים פרק ח' שהם נשמה לנשמה ונר"נ [ונפש רוח נשמה] כו'.

(Voir aussi le Likkutei Torah de l'Ari zal, paracha Balak : il écrit, au sujet du sens de « la quatrième part d'Israël », qu'il s'agit des quatre youd du Nom Av (72) ; et il l'explique dans Sha'ar HaYichudim, chapitre 8 : ce sont la nechama de la nechama, ainsi que néfesh, roua'h et nechama, etc.)

נמצא מזה מובן שענין ירידת הנשמות צורך עליה הוא שע"י ירידה זו וכירור נה"ב [נפש הבהמית] מתעלים וזוכים לגילוי בחי' נשמה לנשמה שהיא בחי' הרביעית הגבוהה מאד נעלה מג' בחינות נר"נ [נפש רוח נשמה]

On comprend ainsi que la descente des âmes a pour finalité l'élévation : grâce à cette descente et à l'affinement de l'âme animale, elles s'élèvent et méritent la révélation du niveau de la néchama de la néchama, qui est le quatrième niveau, très élevé, bien au-dessus des trois niveaux de néfesh, roua'h et néchama ;

והוא ג"כ העלייה מבחי' היחוד דאיהו וגרמוהי חד לבחינת היחוד העליון דאיהו וחיוהי חד וע' בע"ה [בעץ חיים] שמ"א פ"ז [פרק ז'] וגם זהו ע"ד מ"ש בזהר בהעלותך (דקנ"ב סע"א [סוף עמוד א]) ונשמתא לנשמתא כו' ע"ש.

et c'est également l'élévation du niveau de l'unité de « Lui et Ses réceptacles » (ihou vegarmohi) sont un au niveau de l'unité supérieure : « Lui et Ses forces vitales sont un ». Voir Etz Chaim, Sha'ar 41, chapitre 7. Cela aussi s'inscrit dans le sens de ce qui est écrit dans le Zohar, Beha'aloscha (fin de 152a) : « et la néchama de la néchama », etc. ; voir là-bas.

ועי"ל [ועוד יש לומר] פ"י רובע ישראל כמ"ש בע"ה [בעץ חיים] הובא בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' ויצא (בדף ק"ג ע"א) בפסוק והנה ה' נצב עליו.

On peut encore expliquer que le sens de « la quatrième partie d'Israël » est celui de ce qui est écrit dans Etz Chaim, cité dans le Ramaz sur Parshas Vayeitzei (folio 150a), à propos du verset : « Et voici, Havaya se tenait au-dessus de lui » :

שתכלית גדלות זעיר הוא בהיות לו ארבעה כו' וז"ש [וזהו שכתוב] רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שהסולם היו לו ד' מדרגות כו' עכ"ל [עד כאן לשונו] ע"ש.

que la grandeur ultime de Zeir Anpin se manifeste lorsqu'il a quatre, etc. C'est là le sens de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : l'échelle avait quatre degrés, etc. Fin de citation ; voir là-bas.

והנה אפשר לומר ג"כ ששני בחינות אלו דמי מנה ומספר הנ"ל נמשכים מב' הבחינות שבכתר היינו שלהיות בחינת מספר אשר לא יספר זהו ע"י התגלות בחי' א"א שרש הנאצלים.

On peut également dire que ces deux niveaux, celui de « Qui a compté » et celui du « nombre », mentionnés plus haut, découlent des deux niveaux de Kéter. Ainsi, le niveau d'un nombre qui ne peut être compté procède de la révélation du niveau d'Arich Anpin, racine des êtres émanés ;

אמנם בחי' מי מנה שהוא מה שאינו בגדר מספר כלל זהו עי' ההמשכה מבחי' עתיק שהוא בחי' שלמעלה גם משרש הנאצלים וזהו לפני אחד מה אתה סופר.

tandis que le niveau de « Qui a compté », c'est-à-dire ce qui n'entre absolument pas dans la catégorie du nombre, procède de l'effusion provenant du niveau d'Atik, qui est au-dessus même de la racine des êtres émanés. C'est là le sens de : « Avant Un, que comptes-tu ? »

וקרוב לזה נתבאר במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' חיי שרה (דקכ"ג ע"א) ע"פ ויהיו חיי שרה מאה שנה כו':

Une idée proche a été expliquée ailleurs, à propos de l'enseignement du Zohar dans Parshas Chayei Sarah (123a), sur le verset : « Et la vie de Sarah fut de cent ans », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/balak/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak